

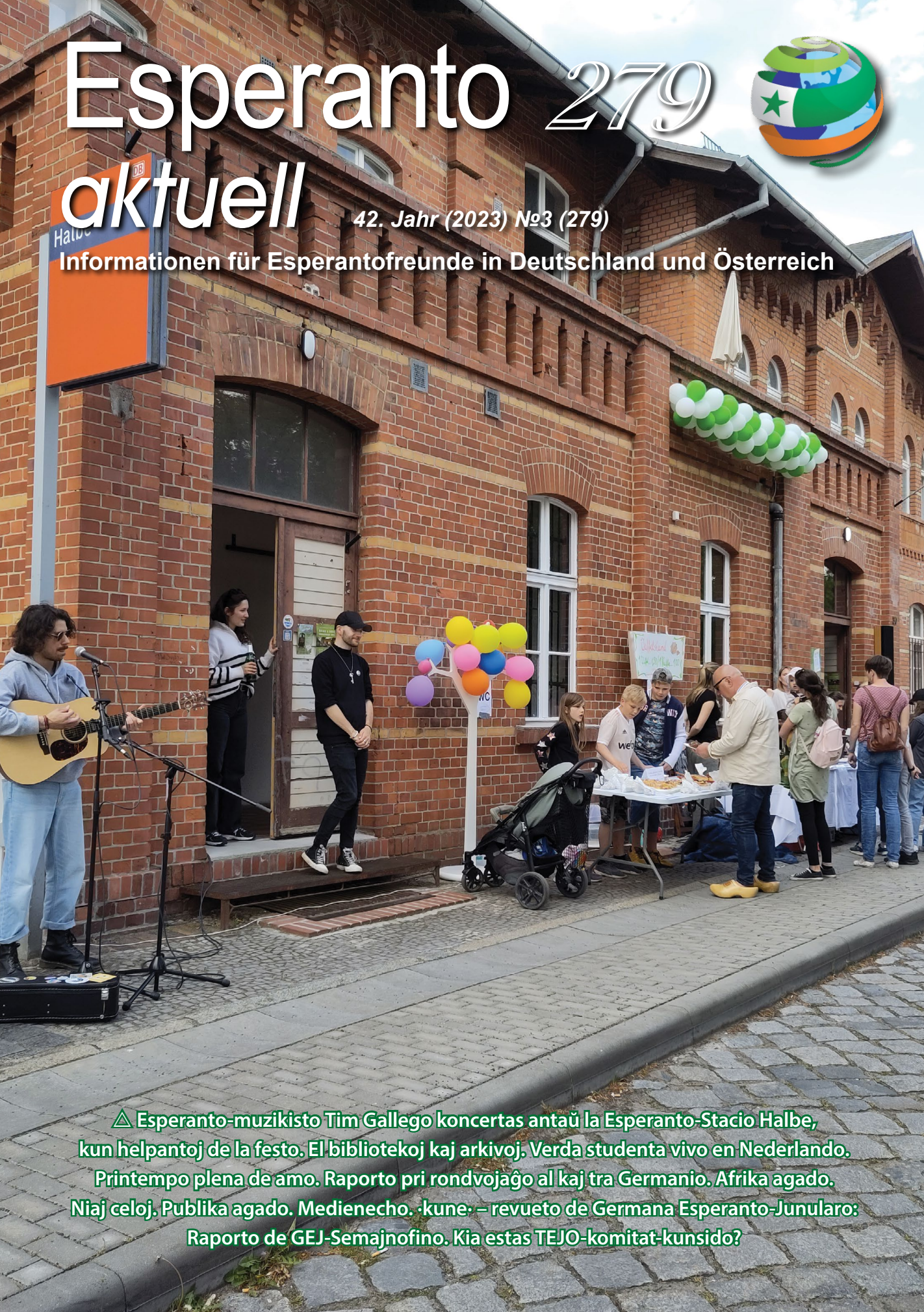
Esperanto 279

aktuell

42. Jahr (2023) №3 (279)

Informationen für Esperantofreunde in Deutschland und Österreich

▲ Esperanto-muzikisto Tim Gallego koncertas antaŭ la Esperanto-Stacio Halbe, kun helpantoj de la festo. El bibliotekoj kaj arkivoj. Verda studenta vivo en Nederlando. Printempo plena de amo. Raporto pri rondvojaĝo al kaj tra Germanio. Afrika agado. Niaj celoj. Publika agado. Medienecho. ·kune· – revueto de Germana Esperanto-Junularo: Raporto de GEJ-Semajnofino. Kia estas TEJO-komitat-kunsido?

Deutscher Esperanto-Bund e.V. Germana Esperanto-Asocio r.a.

Amtsgericht Berlin VR 13651 B
www.esperanto.de/deb (Netzpräsenz)

Bankkonto (por membrokotizoj kaj donacoj)
/ Bankverbindung (für Mitgliedsbeiträge und Spenden): HELADEFIERB,
Sparkasse Odenwaldkreis,
DE 3250 8519 5200 4011 4571.
Spenden und Mitgliedsbeiträge für den D.E.B. sind steuerlich abzugsfähig.

Oficejo / Geschäftsstelle: Esperanto-Laden
Katzbachstr. 25, 10965 Berlin,
Leitung: **Elke Mondorf**
030 / 5106 2935, 0800 336 3636
Fax: 030 / 4193 5413
gea.oficejo@esperanto.de

Membropripizorgado / Mitgliederbetreuung
DEB: 0800 - 3 36 36 36 - 21
DEJ: 0800 - 3 36 36 36 - 22

Briefpost senden Sie bitte, soweit keine andere Anschrift angegeben, an die Geschäftsstelle. Sie wird von dort elektronisch weitergeleitet. Die angegebenen **Telefon-Durchwahlnummern** sind nach der Rufnummer **0800 - 3 36 36 36** zu wählen.

Estraro GEA / Vorstand DEB

Netzpost an / *retmesaĝo al* gea.fe@esperanto.de
Jedes Vorstandsmitglied ist individuell erreichbar per E-Post-Adresse in der Form *vorname.name@esperanto.de*.

Prezidanto / Vorsitzender

Ulrich Brandenburg, Durchwahl: -5111
gea.prezidanto@esperanto.de

Vicprezidanto / Stell. Vorsitzender

Andreas Emmerich, Durchwahl: -5112

Trezoristo / Kassenwart

D-ro Matthias Hecking, Durchwahl: -5113

Sekretario / Schriftführer

Nils Brinkmann, Durchwahl -5125

Administrado / Verwaltung

Barbara Brandenburg, Durchwahl -5125

Suborganizoj / Unterorganisationen

Andreas Diemel, Durchwahl: -5114

Informteknologioj / Informationstechnologie

Franz Kruse, Durchwahl: -5119

Meza generacio / Mittlere Generation

Michaela Stegmaier, Durchwahl: -5126

Jugendvertreter / Junulara reprezentanto

Michael Vrazitulis, Durchwahl: -5118

Germana Esperanto-Junularo /

Deutsche Esperanto-Jugend

Michael Vrazitulis, Durchwahl: -5211

michael.vrazitulis@esperanto.de

Komisiitoj / Beauftragte

esperanto.de/deb/beauftragte

Gazetaraj kaj publikaj aferoj

/ Presse und Öffentlichkeitsarbeit

Louis von Wunsch-Rolshoven,

Durchwahl: -111 • Fax Durchwahl: -112

louis.von.wunsch-rolshoven@esperanto.de

Komisiito por retaj kunvenoj / Beauftragter für virtuelle Treffen **Heinz-Wilhelm Sprick**,
gea.zoom@esperanto.de, tel. Durchwahl -5128

Komisiito por rondvojaĝoj / Rundreisen,
Durchwahl -5123

Uli Ender, uli.ender@esperanto.de

Informmaterialo / Informationsmaterial

Goar Engeländer, Durchwahl: -5127

goar.engelaender@esperanto.de

Medienecho

Hermann Kropfenberg, Durchwahl: -5121

medienecho@esperanto.de

Libroservo / Bücherdienst

D-ro / Dr. **Wolfgang Schwanzer**,
Pfarrer-Seeger-Str. 9, 55129 Mainz,
Durchwahl: -5122, buchversand@esperanto.de,
www.esperanto.de/buchversand

Komisiito Interreta Redaktado /

Beauftragter Internetredaktion

Thomas Bormann, Durchwahl: -5117

thomas.bormann@esperanto.de

Vertreter des DEB in der EEU-

Versammlung/Reprezentanto de GEA en la
assembleo de EEU: Jean-Paul Kuhfahl

Durchwahl: -5116

jean-paul.kuhfahl@esperanto.de

Pliaj adresoj / Weitere Adressen

Germana Esperanto-Junularo (GEJ) /

Deutsche Esperanto-Jugend (DEJ)

Katzbachstr. 25, 10965 Berlin,

030/4285 7899, Fax: 030/4193 5412

www.esperanto.de/gej (Netzpräsenz)

Interkultura Centro Herzberg (ICH) /

Bildungszentrum des D.E.B.

Komisiitoj/Beauftragte: **Zsófia Kóródy**
(instruado), **Peter Zilvar** (klerigado kaj kulturo), Grubenhagenstr. 6, 37412 Herzberg,
die Esperanto-Stadt, 05521/5983, Fax (05521) 1363,
Durchwahlen: -411 (Tel), -412 (Fax),
ich@esperanto.de, www.esperanto.de/ich

Germana Esperanto-Instituto /

Deutsches Esperanto-Institut

Prof. D-ro/Dr. **Martin Haase**, Lehrstuhl für

Romanische Sprachwissenschaft,

Uni Bamberg, Durchwahlen: -431 (Tel),

-432 (Fax), martin.haase@esperanto.de,

www.esperanto.de/dei

Germana Esperanto-Biblioteko /

Deutsche Esperanto-Bibliothek

p/a. **Karl Heinz Schaeffer**, Schulstr. 17, 73432

Aalen, Durchwahlen: -421 (Tel), -422 (Fax)

bibliothek@esperanto-aalen.de

bibliothek-aalen@esperanto.de

www.esperanto.de/bibliothek

Fondaĵo FAME / FAME-Stiftung

Andreas Emmerich, estraro@fame-stiftung.de

(nur por FAME)

Stiftung Mondo

Hauptstr. 42, 64753 Brombachtal,

030/6920 4846-1, stiftungmondo@gmail.com,

Bankkonto: 151100004, Volksbank Stuttgart
eG, BLZ 600 901 00.

Spenden sind steuerlich abzugsfähig.

Aŭstria Esperanto-Federacio /

Österreichischer Esperanto-Verband

aef@esperanto.at, www.esperanto.at

Esperantomuzeo Viena /

Esperantomuseum Wien

Palais Mollard, Herrengasse 9, 1010 Wien,
+43/1/53410-731, Postanschrift:
Österreichische Nationalbibliothek, Josefsplatz
1, Postfach 25, 1015 Wien, plansprachen@onb.ac.at,
www.onb.ac.at/sammlungen/plansprachen/index.htm

UEA-ĉefdelegitoj kaj perantoj / Bundes-beauftragte des Esperanto-Weltbundes UEA Germanio / Deutschland

D-ro / Dr. **Wolfgang Schwanzer**, Adressen
siehe mittlere Spalte: Libroservo/Bücherdienst
Aŭstrio / Österreich

Leopold Patek, Martinstr. 104/38,
3400 Klosterneuburg, Poŝtel.

+43/66473611289,
aon.913548977@aon.at

Esperanto aktuel

ISSN 0942-024 X

Eldonisto / Herausgeber

Deutscher Esperanto-Bund e.V.,
der Vorsitzende (v.i.S.d.P.)

Redaktista teamo / Redaktion:

Stano Marček (Martin/Slovakio),

Yashovardhan Singh, Im Johannistal 23,
42119 Wuppertal. Durchwahl: -54

Kunlaborantoj / feste Beiträger:

Aŭstria Esperanto-Federacio

Hermann Kropfenberg (Medienecho),

Utho Maier (Bibliotheken), Peter Zilvar (ICH)

Presejo / Druck: Alfaprint, Martin, Slovakio
Esperanto aktuel kun *-kune-* havas ses
numerojn jare kaj estas abonebla ĉe la oficejo
(vidu maldekstre supre) por 19 €
(de eksterlando: 25 €) jare.

Esperanto aktuel mit *-kune-* erscheint
sechs Mal pro Jahr. Abonnierbar bei der
Mitgliederbetreuung (s.o.). Abonnement: 19 €
(Ausland: 25 €) jährlich; für ordentliche
Mitglieder im Beitrag enthalten.

Anoncoj / Anzeigen:

Skribu al / Schreiben Sie an: deb@esperanto.de

Kontribuoj / Beiträge

Bv. sendi viajn kontribuojn (en formato *.doc
a.s.) al ea@esperanto.de, por n-ro 2023/4 ĝis
la 15-a de Julio 2023. Paperaj kontribuoj nur
esceptkaze, tiam al Yashovardhan Singh (vidu
supre). Senden Sie Ihre Beiträge bitte
(im Format *.doc o.ä.) an ea@esperanto.de,
für Nr. 2023/4 bis zum 15. Juli 2023.
Papierbeiträge nur im Ausnahmefall, dann
an Yashovardhan Singh (s.o.).

Karaj legantoj,

la redaktotino de nia revuo ne ĉiam kongruas kun niaj ĉefaj eventoj. Mi skribas ĉi tiun leteron meze de Majo, du semajnojn antaŭ la 100-a Germana Esperanto-Kongreso en Braunschweig kaj antaŭ la Federacia Asembleo de GEA, nia jarĉefkunveno. Inviton, tagordon kaj la necesajn dokumentojn por la kunveno vi trovis en la pasinta eldono de *Esperanto aktuel*. La preparoj por la kongreso progresas tre bone: kun ĉirkaŭ 200 partoprenantoj (inkluzive la kursanojn kaj la KEKS-emulojn, do la ĉeestantojn de la paralela junulara evento) ni atingos rekordan nombron. Surprize multaj aliĝis ankaŭ al la daŭriga parto ĝis vendredo, la 2-a de Junio. Ni atendas ne nur multajn eksterlandajn gastojn, sed ankaŭ kelkajn el vere foraj landoj. Pli multon ne eblas diri antaŭ la evento. Sed jam eblas danki al la Loka Kongresa Komitato pro la grandega laboro, farita de esence la samaj personoj kiel pasintan jaron en Oldenburg.

Antaŭ du tagoj mi partoprenis la oficialan malfermon de la „Esperanto-Stacio“ en Halbe (Spreewald). Fakte ĝi funkcias jam dum iom da tempo: okazis ekzemple kursoj kaj lingvofesto, kvankam tiam la rekonstruado de la domo ankoraŭ estis progresanta. Helpis pluraj volontuloj, sed la ĉefa motoro restas Ralf Fröhlich. Lia ideo estas krei kulturalan centron por tiu regiono - la distrikto Dahme-Spreewald kaj la lando Brandenburg, en kiu integriĝas ankaŭ programoj en kaj per Esperanto. Tiun ideon subtenas

la lokaj respondeculoj; kelkaj el ili ankaŭ ĉeestis la malfermon. Kaj per tiu koncepto eblas mobilizi subvenciojn el diversaj fontoj. La veteranoj inter ni memoras pri pluraj provoj kaj planoj fondi Esperanto-domojn. Kelkaj malsukcesis aŭ ne efektiviĝis. La nuna provo ŝajnas al mi bone pripensita kaj meritas nian subtenon. Venonta granda evento: en junio okazos tie kaj en la ĉirkaŭa Spreewald tutsemajna komuna biciklado, organizita de BEMI.

La saman semajnfino en majo cetere kunvenis ĉeeste kaj rete la societanoj de la kastelo Grésillon, al kiuj mi apartenas. Tiu Esperanto-kastelo laŭ mia impresado denove bone funkcias. Ankaŭ ĝi postulas ne nur konstantan laboron, sed ankaŭ la ĝustan koncepton. Ni provas subteni Grésillon, sendante tien kursanojn. Ĉiuj el ili ĝis nun revenis kun bonaj impresoj.

Parolante pri Francio: semajnfino antaŭe mi ĉeestis la kongreson de Espéranto-France en Lyon. Bona okazo por revidi geamikojn, aŭskulti (multaj problemoj tie similas al la niaj), lerni pri solvoj kaj komune plani. Por kio? Por la Eŭropa Esperanto-Kongreso venontan jaron de la 8-a ĝis la 12-a de Majo en la universitato de Strasburgo. GEA dekomence subtenis tiun ideon kaj rezignis pri kongreso en la propra lando tiun jaron. Almenaŭ ni do povas antaŭvidi grandan franc-germanan eventon, sed jam venas informoj, ke aliĝas ankaŭ aliaj asocioj. Bona okazo por montri profilon en la eŭropa urbo kelkajn semajnojn antaŭ la eŭropaj balotoj de 2024. Kian profilon? Tion ni devos zorge prepari dum la venontaj 12 monatoj. Ni ne maltrafu la okazon por komuna sinprezento en la eŭropa medio.

Kun tiu celo mi volonte kunlaboros, sed ne plu kiel prezidanto de Germana Esperanto-Asocio. En Braunschweig laŭstatute finiĝos mia entute 6-jara mandato. Al mia posteulo kaj al la nova estraro mi deziras energion, bonŝancon, ideojn kaj multajn fidindajn helpantojn!

Ĉion bonan.

Ulrich Brandenburg

Enhavtabelo/Inhalt

1: Solena inaŭguro de la Esperanto-Stacio Halbe.

Foto: Michaela Stegmaier.

2: Adresoj.

3: Germana Esperanto-Asocio:

Karaj legantoj. Enhavtabelo.

4: El bibliotekoj kaj arkivoj:

Folge 71 – Sankt-Georgs-Tag 2023.

6-7: Aŭstria Esperanto-Federacio:

Verda studenta vivo en Nederlando.

Printempo plena de amo. Intervjuo kun Amri Wandel.

8-9: Vojaĝoj: Raporto pri rondvojaĝo al kaj tra Germanio.

Afrika agado.

10: Interkultura Centro Herzberg:

Delegation aus der Esperanto-Stadt besuchte das Geburtshaus von Otto Dix in Gera.

11-13: Niaj celoj: Grundlagen unserer Strategie.

14: GEA: Kalendaro

15: Lingvaĵo: Ein skurriler Redebeitrag.

16-17: Publika agado: Neue Gemeinschaft "Youand" hat Esperanto entdeckt. Esperanto-vortrag beim Jahrestreffen von Mensa Deutschland.

18-19: Medienecho.

20: El la landaj kaj fakaj ligoj:

“Dio preterpasas” eldonita.

Esperanto-prezentado dum la nokto de la bibliotekoj.

21-26: „kune“ – revueto de Germana Esperanto-Junularo:

Enkonduke. Raporto de GEJ-Semajnfino en Stadt Wehlen (21.–23.4.). Kia estas TEJO-komitatkunsido? Intervjuo kun niaj komitatanoj. Utilismo – Kiel agi pere de la hedonisma kalkulo? Mein erster Roman. Inaŭguro de la Esperanto-stacio en Halbe ĉe Berlino.

27: Invito/aliĝilo al Luminesk'

28: Esperanto-Tag 26. Juli 2023.

Welt der Bücher und Zeitschriften – Esperanto und andere Plansprachen

Aktuelles, Wissens- und Bedenkenswertes aus der Deutschen Esperanto-Bibliothek Aalen

Folge 71 – Sankt-Georgs-Tag 2023

Der heilige Georg gilt ja als Drachentöter, und so feiert man seinen Gedenktag immer am 23. April († 303) als das Frühlingsfest, an dem der Drache „Winter“ als besiegt gilt. Dass diesen Tag die Katalanen groß feiern, das kennt vielleicht der eine oder andere von Barcelona-Reisen.

Das Besondere dieses *Diada de Sant Jordi* (Georgstags) ist, dass er seit 1931 mit dem frisch etablierten Welttag des Buches fusioniert wurde. Alle Männer sind aufgerufen, der Dame ihres Herzens eine rote Rose zu schenken, während die Frauen aufgerufen sind, dem Angebeteten ein Buch zu schenken.

Der Brauch mit der roten Rose ist leicht erklärt: Der Legende nach wuchs nach Georgs Sieg über den Drachen ein Rosenstrauch aus dem dabei vergossenen Blut. Von diesem Strauch brach der Drachentöter eine Rose als Geschenk für die Prinzessin, die zuvor als Opfer für das Untier vorgesehen war. Der Brauch soll bis ins 15. Jahrhundert zurückreichen (Belege dafür fand ich nicht).

Auch für den Zusammenhang mit dem Büchertag gibt es nur Vermutungen. Spanien erklärte 1926 diesen Tag als Tag des Buches (Todestag von Miguel de Cervantes Saavedra am 23.4.1616, zufälliger Weise auch der William Shakespeares, wenigstens nach julianischem Kalender).

International dauerte es noch lange Zeit, bis dann 1995 die Unesco-Generalkonferenz den 23. April zum „Welttag des Buches und des Urheberrechts“ ausrief. Damit sollte gewürdigt werden, dass das Buch historisch gesehen am meisten zur Verbreitung von Wissen beigetragen hat.

Die Verbreitung von Büchern ist weltweit eine kulturelle Bereicherung.

Angeblich werden am 23. April in Katalonien etwa 1,5 Millionen Bücher verkauft (so eine Notiz aus 2006). Ich finde diese Zahl beeindruckend.

Auf den Seiten der deutschen Unesco-Kommission¹ kann man mehr Worte dazu finden:

- Lesen fördert die Kreativität und die Konzentrationsfähigkeit,
- es erweitert den Wortschatz,
- steigert das Mitgefühl sowie den Gerechtigkeitssinn;
- wer lesen kann, hat bessere Bildungschancen,
- bessere Aussicht auf erfolgreiche Erwerbskarrieren;
- Grundlage dafür ist der Zugang zu Büchern.

Der Welttag des Buches und des Urheberrechts möchte auf die Bedeutung des Lesens aufmerksam machen und dafür sensibilisieren, wie wichtig eine chancengerechte und faire gesellschaftliche Teilhabe ist. Das gilt nicht nur für die Nutzenden von Literatur, sondern auch in Bezug auf die Chancen von Kreativschaffenden in der Buchbranche.

„Bücher haben Fähigkeiten, die heute mehr denn je gefragt sind: Sie vermitteln Bildung und Wissen, fördern Verständnis und Kritikfähigkeit und ermöglichen es, Themen aus vielfältigen Perspektiven zu sehen. Gleichzeitig entführen sie in fremde Welten und bieten einen Ruhepol in unserer Multitasking-Gesellschaft, nach dem sich viele Menschen sehnen. Umso wichtiger ist der Welttag des Buches, der seit mehr als 20 Jahren die Bedeutung und das Potenzial von Büchern und vom Lesen in den Blick rückt.“

Und warum das? – „Lesen eröffnet Bildungs- und Lebensperspektiven.“

So wies denn der neueste Rundbrief des Deutschen Bibliotheksverbands² auch heuer wieder darauf hin, dass der 23.4.23 Welttag des Buches und des Urheberrechts sei.

Der Welttag des Buches ist mir auch Anlass, ein paar Zeilen zu den Bücherkosten, über die manch einer stöhnt, zu verlieren. Gewiss, es kostet einiges, wenn man das neue Krause-Wörterbuch haben will. Doch kaum einer macht sich klar, was es an Fleiß, Zeit und Anstrengung bedeutet, ein ordentliches, gutes Buch zu erstellen.

Das imposante Lebenswerk unseres Ehrenmitglieds Prof. Dr. Erich Krause zeugt davon: Man glaube nicht, dass es damit getan sein könne, einfach mal ein paar Netzseiten

1) www.unesco.de/kultur-und-natur/kulturelle-vielfalt/kulturelle-vielfalt-deutschland/23-april-unesco-welttag-des

2) www.bibliotheksverband.de/newsletter/newsletter-nr-245

aufzufinden, Text-Thesauren auszuwerten und sich dann daraus eine Liste als Lexikon zusammen zu klicken! Es ist unermesslich viel Vorarbeit und Recherche im Vorfeld vonnöten. Das nimmt man nicht auf sich, weil man denkt, es zahle sich monetär aus.

Und auch dem Herausgeber Ulrich Becker vom New Yorker Verlag Mondial gebührt unsere volle Anerkennung; er hat nicht die Mühen oder das finanzielle Risiko gescheut, das ein derartiges Werk bei der Publikation so mit sich bringt.

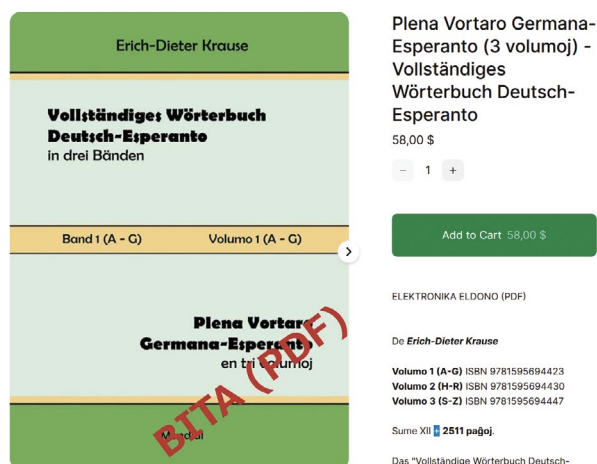
Man denke nicht an überhöhte Preise, sondern führe sich vor Augen, wie vergleichbare kleine Büchlein oder Broschüren abschneiden, wenn man mal wirklich Umfang, Inhalt und Kosten zueinander in Verbindung bringt:

- Der neueste Esperanto-Comic von Sergo Sir' (Suplemento al "La Kancerkliniko") hat 28 Seiten und ist nicht gebunden für knapp 7 € zu haben.
- Das *Bicikloturista taglibro* von Cavelan ist nicht gebunden, und seine 76 Seiten kosten 13,90€ (18,3 ct Seitenpreis).
- Das Kinderbüchlein *La malbela knabineto* ist solide gebunden und mit 52 Seiten für unter 11 € zu haben.
- Dr. Erich-Dieter Krauses *Vollständiges Wörterbuch Deutsch-Esperanto* in 3 solide gebundenen Bänden umfasst 2511 Seiten und ist beim Bücherdienst für 220 € im Angebot. Da haben wir über 250.000 Wortstellen, die wohl für Jahrzehnte das umfangreichste zweisprachige Wörterbuch darstellen, das in der Welt bislang für Esperanto erarbeitet wurde – imposante 5 kg Buch in bester Qualität!

Ein Kosten-Leistungs-Vergleich ergibt für den Comic einen Seitenpreis von 23,5 ct, für das Kinderbuch 19,6 ct und für den neuen Krause nicht einmal 9,2 ct – ist das nicht sagenhaft?

Ich kann nur raten, nicht länger zu zögern, sondern gleich zuzuschlagen, solange der Vorrat noch reicht und der Preis nicht gestiegen ist!

Plena Vortaro Germana-Esperanto (3 volumoj) - Vollständiges Wörterbuch Deutsch-Esperanto

Man bedenke außerdem, dass hier nicht einmal die reine Fachliteratur zum Vergleich herangezogen wurde, deren Kosten ja noch wesentlich höher liegen können.

Das hervorragende Buch „Esperanto: Lingua Franca and Language Community“³ von Sabine Fiedler und Cyril Robert Brosch hat 429 Seiten und ist gebunden für knapp 110 € zu haben⁴.

Und wer wirklich von seinem Geld nicht in dieses beste Wörterbuch investieren kann oder will⁵, der möge doch abwägen, ob es nicht auch eine pdf-Version für \$58 sein dürfte: <https://mallonge.net/Krause-pdf-6>. Obwohl ich der Nachhaltigkeit wegen Papier bevorzuge: *lieber so, als gar nicht!*

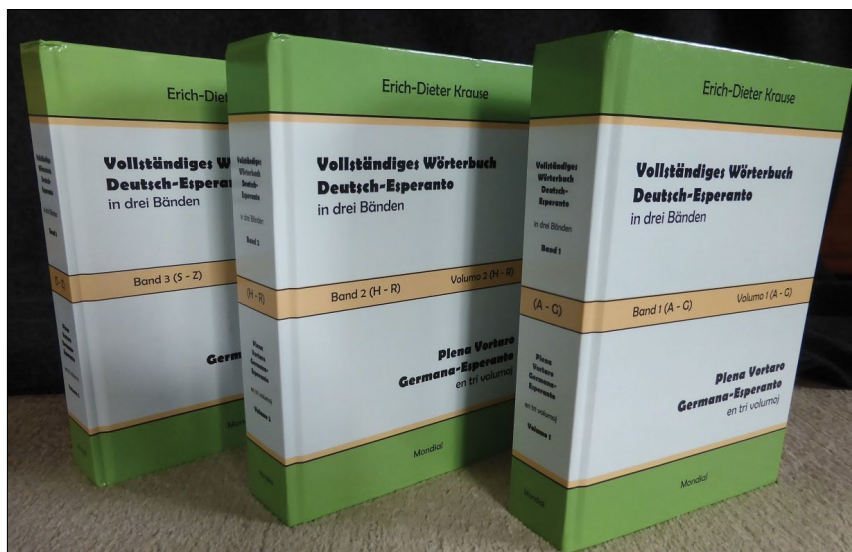
Utho Maier

3) www.liberafolio.org/2022/10/25/imitinda-lingvistika-priskribo-de-esperanto/

4) bei Amazon; für ein wissenschaftliches Werk ein günstiger Seitenpreis von 25,6 ct. Die Springer-Gruppe langt da wesentlich kräftiger zu – ich denke da etwa an *La danĝera lingvo* von Ulrich Lins, das Humphrey Tonkin ins Englische übersetzte (effektiver Seitenpreis: 43,1 ct).

5) Die Gründe dafür können ja vielfältig sein; Ausgaben für Treffen oder mildtätige Spenden, für unverzichtbare Reisen ... da bleibt manchmal nichts für solide Grundlagen, die besserer Verständigung dienen, ☺.

6) <https://mondialbooks.square.site/product/plena-vortaro-germana-esperanto-3-volumoj-vollst-ndiges-w-rterbuch-deutsch-esperanto/125>

Verda studenta vivo en Nederlando

Felikso Baur.

Saluton el Hago!

Mi nomiĝas Felikso, mi estas 20-jara kaj mi denove havas la honoron kontribui per artikoleto por la aŭstriaĵoj de Esperanto aktuell.

Mi estas entuziasma Esperantisto ekde 2020, dume membro de AEF kaj nun ankaŭ studento en Nederlando.

Do, kion mi studas kiel esperantisto kaj kiel mi kombinas mian studon kun mia Esperanta lernado?

Ekde Septembro 2022 mi estas studento de politika scienco kaj internaciaj rilatoj kaj organizoj ĉe la universitato de Lejdeno. Do mi okupiĝis multe pri politikaj sistemoj tra la mondo kaj ĉefaj aktoroj en internacia politiko kiel internaciaj organizoj – unue kaj ĉefe la Eŭropa Unio kaj la Unuiĝintaj Nacioj, kie eĉ UEA estas reprezentata. Ne nur mia kurso nerekte rilatas al Esperanto kun sia fokuso sur internaciaj organizoj, mi ankaŭ studas en Hago, ĉefurbo de Nederlando, grava urbo por diplomatio kaj krome la najbaro de Roterdamo, la urbo kie UEA havas sian centran oficejon. Mi jam renkontis reprezentanton de TEJO, kiu vizitis Roterdamon por babilado kaj mi esperas havi pli da kontakto kun TEJO kaj UEA estonte.

Krom miaj studoj, mi ankaŭ rekte okupiĝas pri Esperanto, nome per korespondado kun AEF, sed ankaŭ per Esperanta retkurso de la Londona Esperanto Klubo (LEK) – ne nur per Duolingo. Por ĉiuj, kiuj volas ekzerci sian Esperanton unufoje semajne, interrete, sur sia propra nivelo, mi povas tre rekomendi ĝin!

Jene, mi esperas ke mi povas plivastigi mian okupon kun Esperanto, rekte kaj nerekte kun rilataj universitataj kursoj kaj ke mi ekkonos multajn pliajn esperantistojn el la tuta mondo.

Felix Baur

Printempo plena de amo

Dum mia tuta vivo mi ĉiam estis fascinita de lingvoj kaj vortoj.

Mi amas la etimologion, mi amas kompreni kiel vorto en unu lingvo povas havi siajn radikojn en alia vorto en alia lingvo. Estis do sencoplena, ke mi ĉiam interesiĝis pri Esperanto. Mi amis la koncepton, kaj kvankam mi sciis, ke ĝi devus esti facila, mi fakte neniam lernis ĝin. Kiel nederaska germanlingvano, kiu loĝas en Germanio, mi pensis, ke eble eblos, ke mi enamiĝos al germana, aŭ eĉ rusa, aŭ franca virino, kaj mi eble ankaŭ plibonigos mian lingvon pro tio. Tamen, mi neniam pensis, ke estos amo, kiu finfine igos min lerni Esperanton.

Mi loĝas en Berlino jam proksimume 10 jarojn. Antaŭ 5 jaroj, dum mi vizitis amikojn en Vieno, mi renkontis mian partnerinon, Sonja, kaj mi enamiĝis je unua rigardo. Unu jaron poste, Sonja konsentis forlasi la belan Vienon kaj veni loĝi kun mi, ĉi tie en Berlino.

Leeron Shalev kaj Sonja Maitzen.

Kiel atendite, mia germana, kaj ankaŭ mia aŭstra, multe pliboniĝis, ĉar mi kunvivis kun ŝi, sed surprize ankaŭ mia Esperanto.

Sonja devenas de tre esperantista familio. Jam en la unuaj monatoj de nia amrilato mi aŭdis multajn rakontojn pri la someroj, kiujn ŝi pasigis en sia infanaĝo, en internaciaj esperantistaj renkontiĝoj. Aŭ, kiel ŝi aliĝis al la semajna Esperanto-kurso, kiun sia patro, Prof. Hans Michael Maitzen, donis al amikoj kaj aliaj interesuloj en la komunumo.

Mi neniam povus imagi pli bonan mergan medion por lerni Esperanton. Mi tre ĝojis pro la ŝanco lerni kaj praktiki ĉi tiun interesan lingvon.

En la domo de la familio Maitzen en Vieno ne eblas viziti aŭ partopreni en iu ajn festo, sen aŭdi kaj paroli iom da Esperanto. Ĉiuj plenkreskuloj bone regas la lingvon kaj eĉ la infanoj povas diri kelkajn frazojn. Mi troigos, se mi

diras, ke mia hejmo nun estas ankaŭ esperantlingva hejmo, sed mi povas fiera diri, ke eĉ mia filino povas kompreni kaj paroli kelkajn vortojn en Esperanto.

En ĉi tiu spirito de amo, amo al Esperanto, kaj amo de la homoj en via vivo, mi deziras al vi ĉiuj belan printempon, plenan de amo.

Leeron Shalev

Intervjuo kun Amri Wandel

La 13-an de februaro profesoro Amri Wandel vizitis la Esperanto-muzeon en Vieno. Mi kaptis la okazon por intervui lin kaj li bonvole akceptis (daŭrigo el Esperanto aktuell no. 278, paĝoj 5/6).

Ĉu ekzistas ajnaj vivaĵoj ekster nia terglobo?

Nu, la natura respondo al tiu demando estas: certe jes. Sed efektive ni ankoraŭ ne trovis ilin kaj eĉ ne trovis signojn de ili, eble ĉar niaj teknikaj kapabloj ankoraŭ ne taŭgas por trovi tion.

Mi ŝatus dividi la demandon en du partojn: unue ĉu ekzistas ekstertera vivo aŭ vivantaj estaĵoj, eĉ kiel mikroboj aŭ plantoj, kaj due, ĉu ekzistas civilizacioj, kiel la nia, kiu eble nun komenciĝas aperi sur la Tero. La respondo por la unua demando estas: preskaŭ certe jes.

La kialon aŭ motivigon mi ŝatas nomi la Kopernikan Principon. Koperniko estis tiu, kiu metis la teron ne en la centron, ĉirkaŭante la sunon. Tio signifas, ke la tero ne estas speciala, kiel oni antaŭe pensis. Ĝi ne estas la centro de la universo, nek la suno ĉirkaŭas ĝin, sed male. Kaj same oni povas diri ke ankaŭ la tero plej verŝajne ne estas speciala en la senco ke nur sur ĝi aperis vivo, kaj eble same pri inteligenta vivo.

En la lasta jardeko oni scias, ke en la galaksio, nur en nia Lakta Vojo, kie troviĝas kelkcent miliardoj da steloj, ĉiuj steloj (kiel la suno), estas centro de sunsistemo kiel la nia. Pluraj el ili havas planedojn similajn al la tero, ĉu laŭ grandeco, ĉu laŭ temperaturo. Estas preskaŭ neeble imagi, ke el tiuj centoj da miliardoj da planedoj aperis vivo nur sur la tero. Ankaŭ ekzistas planedoj multe pli aĝaj ol la tero. Do povas esti, ke vivo aperis sur ili jam delonge kaj nun estas pli evoluinta ol la nia. Ĉi tion ni ne scias.

Ni povas nur spekulacii ĝis kiam ni havos la kapablon esplori vivsignojn, ekzemple signojn de biologio, kiujn la teleskopo James Webb, kiun mi menciis antaŭe, provizos al ni unuafoje, nome la kapablo trovi kemiajn signojn de vivo sur aliaj planedoj de alia sunsistemo. Kiam ni havos tiun kapablon, ni povos respondi almenaŭ pri la ekzisto de ajna formo de vivo, ne nepre inteligenta.

Ĉu ekzistas eĉ inteligentaj vivaĵoj ekster nia terglobo?

Tio estas, mi diru, eĉ pli kuraĝa demando, kaj ankaŭ pri tio oni povus diri la saman Kopernikan Principon, sed oni devas esti pli atenta. Estas du kialoj por tiu singardemo koncerne inteligentan vivon. Unue sur la tero, se ni prijuĝas

nian historion, vivo kiel tre primitiva, unuĉela vivo, aperis relative mallongan tempon post kiam la tero estiĝis kaj post kiam la kondiĉoj sur la tero fariĝis taŭgaj por vivo. La tero estas ĉirkaŭ kvar kaj duono miliardoj da jaroj aĝa kaj la unuaj signoj de vivo aperis antaŭ kvar miliardoj da jaroj, do relative baldaŭ post la estiĝo de la tero aperis la unua vivo.

Male, inteligenta vivo aperis sur la tero nur antaŭ tre mallonge: nia specio Homo Sapiens estas malpli ol 100.000 jarojn aĝa kaj iuj diras, ke inteligenta vivo ankoraŭ ne aperis sur la tero. Mi diris, ke estas du kialoj por singardemo koncerne inteligentan vivon. La alia kialo estas projekto, kiu nomiĝas en la angla SETI. Tio estas la mallongigo por „Search for Extra Terrestrial Intelligence“ aŭ en Esperanto la „serĉado de ekstertera inteligenteco“. Oni povas provi aŭskulti, supozante, ke aliaj civilizacioj havos similan teknologion al la nia kaj uzos radiondojn. Oni faris kalkulon de kiu distanco oni povas observi ilin, aŭ aŭskulti tiujn radiondojn kaj en la sesdekaj jaroj oni jam eksciis, ke fakte de sufiĉe grandaj distancoj, de dekoj aŭ centoj da lumjaroj, oni povus ricevi ilin per teknologio simila al la nia, se tiuj signaloj ekzistus. En la jaro 1960 oni komencis la projekton SETI per pluraj kaj poste eĉ pli multaj radioteleskopoj serĉi la kosmon por trovi nenaturan radiosignalon. Ĉar naturaj radiosignaloj ekzistas, steloj kaj galaksioj kaj nebuloj emisas tiujn abunde. Sed oni serĉas signalon, kiu havas iun internan strukturon, kiel niaj propraj radioelsendoj ekzemple, tiajn oni ĝis nun ne trovis.

Kvankam oni serĉas jam de pli ol sesdek jarojn, oni nenion trovis. Kaj tiam estas pluraj eblecoj: aŭ ni estas la unua civilizacio en la galaksio, kiu uzas radiosignalojn, aŭ estas aliaj civilizacioj, kiuj ne uzas radiosignalojn, aŭ niaj teknikaj kapabloj ankoraŭ ne sufiĉas, aŭ tiuj civilizacioj estas malmultaj, tiel ke la plej proksima civilizacio al ni estas pli fora ol la distanco, en kiu ni povas malkovri radiosignalon aŭ aliaj kialoj.

Cio ĉi, kune kun aliaj demandoj, kiel ekzemple kial ni ne vidas surtere fizikajn signojn de eksterteranoj, ne nur radiosignalojn, sed ĝenerale. Tio fariĝis konata kiel la Paradokso de Fermi. Enrico Fermi estis fama fizikisto, nobelpremiito kiu en la jaro 1950 faris la demandon: „kie estas la eksterteranoj?“ Se estus multaj civilizacioj tra la galaksio, oni povas argumenti ke ili havis jam sufiĉe da tempo esplori ĉiujn stelojn kaj planedojn: daŭros kelkajn milionojn da jaroj, havus la rimedojn, atingi ankaŭ nin. Ĉar laŭ nia scio ili ne atingis nin, do eble ili ne ekzistas aŭ estas aliaj kialoj. Kaj ĝuste pri tiu Paradokso de Fermi mi

lasttempe publikigis novan esploron kiu estas ege multe citata en la amasmedio, ankaŭ en la marta numero de Revuo Esperanto.

La intervjuon faris kadre de Esperanta Retradio Franziska Dodik (daŭrigota)

Raporto pri rondvojaĝo al kaj tra Germanio

Antaŭ ĉirkaŭ unu jaro kaj duono, mia filino Ana Ribeiro ekloĝis en Germanio pro profesiaj aferoj kaj planis pasi Kristnaskon kaj la komencon de Januaro en Brazilo.

Mi pensis akompani ŝin reirante al sia hejmo kaj proponis al germanaj samideanoj kelkajn paroladojn ĉe lokaj kluboj. Mi restis en Germanio de la 15-a ĝis la 30-a de januaro. Helpe de sinjoro Uli Ender oni organizis rondvojaĝon al kelkaj germanaj urboj. Mi estis invitita de la Esperanto-grupoj en Berlin, Schwerin, Herzberg (La Esperanto-urbo), Münster kaj Duisburg. Mi neniam antaŭe estis en Eŭropo kaj, kompreneble, neniam en Germanio, do la plejparton de tiuj urboj mi ne konis eĉ nome. Vere mi ĝis tiam aŭdis nur pri Berlino kaj Herzbergo.

La 16-an de januaro mi prelegis al berlinaj esperantistoj en Katzbachstrato 25 pri "Arĥeologio en Brazilo" (la suba foto), kun la helpo de mia filino, kiu ofte korektis mian Esperanton, ĉar, laŭ ŝi, mi parolas tro brazilanece. Kelkfoje ŝi diris "osto, paĉjo, ne oŝto..." Mi devas konfesi, ke mi neniam fariĝos ano de Akademio kaj mankis la akuzativoj, sed tio montras, ke nia lingvo estas sufiĉe komprenebla, eĉ kiam oni ne estas majstro pri ĝi.

En la sekva tago, la 17-an de januaro, mi devis iri al Schwerin, urbo pri kiu mi neniam aŭdis antaŭe. Ankaŭ mi neniam vojaĝis per trajno, ĉar ne ekzistas pasaĝertrajnoj en Brazilo. Mi prenis la trajnon ĉe Südkreuz-stacidomo en Berlino kaj ĝi estas sufiĉe granda por ke mi konfuziĝis, do, mi preskaŭ perdis la trajnon kaj prenis ĝin en la lasta minuto. Mi faris mian unuan trajnvojaĝon per ICE 870, unue ĝis Ludwigslust, kie mi devis ŝanĝi la trajnon kaj de tie iri al Schwerin. Tie mi estis gastigata de André Christian

Roberto en Herzberg.

Weber, tre ĝentila homo, kiu atendis min en la stacidomo kun sia verda ĉapo kaj rezervis al mi sian dormĉambron, dormante mem sur la sofo de sia vizitĉambro.

Schwerin estas belega urbo, kun tre aflablaj loĝantoj. En ĝi estas interesaj historiaj konstruaĵoj, kiun montris al mi niaj karaj samideanoj André Weber kaj Ralf Kuse.

Prelego pri arĥeologio en Brazilo.

Roberto kun la filino Ana.

En Schwerin mi unuafoje povis vidi kverkojn kaj fagojn, kiujn mi konis nur per eŭropa literaturo, kaj mi povis ekkoni multajn kuriozaĵojn kiel korvoj kaj aliaj birdoj de mi nekonataj, kiel malgranda laga mevo.

Vespere ni ĉeestis en burao por prepari la detalojn de la parolado okazonta en la sekva tago. Tiam mi drinkis iom tro da bona germana vino. En la 18-a de januaro okazis la prelego pri "Vivo en Brazilaj Ekosistemoj" ĉe loka kafejo.

En Schwerin mi povis ankaŭ ekkoni la morojn de germanoj, siajn manĝaĵojn, urbajn transportojn, la bieron, la vinon kaj la strangegan sistemon de la duŝo, kun multaj valvoj kaj butonoj. En Brazilo ili estas multe pli simplaj...

Mi revenis al Berlino vendrede kaj tie mi kaj Ana renkontis samideanon Wunsh-Rolshoven en la iama Orienta Berlino. Tie mi havis mian ĉefan malgraban surprizon dum mia vojaĝo: mi eksciis ke ne estas germanaj restoracioj en Germanio! Ni trovis mongolan, italan, turkan restoraciojn, sed ne restoracion, kiu oferis tipan germanan manĝaĵon. Ni devis iri al vietnama restoracio, kie mia filino riproĉis mian mankon de etiketo. Post la azia vespermanĝo mi drinkis danan bieron...

Dum la semajnfino mi kaj mia filino iris al Romo por vidi la meson ĉe Vatikano kun la papo, viziti la Koloseon kaj aliajn vidindaĵojn.

Revenante al Germanio, la 24-an de januaro mi veturis al Herzberg por vespere prelegi tie. Bedaŭrinde mi devis vojaĝi el Berlina ĉefstacidomo, kiu estas grandega. Tie mi perdis mian trajnon, kaj mi bezonis lerni rapide iom pri la germana trajnsistemo. Ankaŭ mi devis vojaĝi parte per trajnetoj RB kaj tiuj okazaĵoj malfruigis min je ĉirkaŭ du horoj.

En la Esperanto-urbo gastigis min la afablaj Peter Zilvar kaj Zsófia Kóródy. Ili gvidis min tra la bela urbeto, kie estas multaj Esperantaĵoj. Vespere mi faris du paroladojn en la Esperanto-domo.

Roberto da Silva Ribeiro

Afrika agado

En tiu ĉi numero de *Esperanto aktuell* komenciĝos serio de artikoloj pri la afrika agado.

Partoprenante la 8-an Afrikan Kongreson de Esperanto (AKE) en Senegalo, mi ekkonis plurajn aktivulojn kaj komprenis, kiom valora estas ilia laboro por la Internacia Lingvo. Tial mi volas prezenti kelkajn el ili kun iliaj projektoj. La unua estas Koffitche Koufionou, Eks-vicprezidanto de TEJO kaj la nuna sekretario de Afrika komisiono de UEA. Evidente lia agado en Esperantujo jam atingas monds kalan agoradion, videbla tra tiu ligilo: <https://www.youtube.com/watch?v=hUJ-Y40ZHHQ>. Sed li ankaŭ agadas sur loka nivelo. Legu liajn proprajn vortojn:

„Mia edzino nomiĝas Sylvia, ŝi estas frizistino kaj ni havas du knabojn. Ni loĝas en la urbo Lomeo en Togolando. Nia ideo estas la jena: En la nova frizista salono de mia edzino mi planas instali angulon, en kiu povas okazi Eorenkontiĝoj vespere post la fermo de la salono. Por tio ni bezonas tablon, seĝon kaj bretaron por la libroj, ankaŭ subtenon por libroaĉetado estus bona, kaj tiamaniere oni informos la klientojn de la frizista salono pri Esperanto. Esperanto furoros en mia regiono pere de tiu metodo. Mi do petas viajn subtenon por efektivigi tiun projekton en Lomeo. Mi salutas vin, Koffitche Koufionou, Sekretario de Afrika Komisiono de UEA, Volontulo pri televidila teknikisto, Esperanta aktivulo.“

Mi taksas tion bona ideo kaj volas instigi vin al financa subteno de lia projekto. Eĉ malgrandaj sumoj jam helpas. Konsideru ke en la jaro 2024 okazos la Universala Kongreso en Afriko, kio laŭ miaj ekspektoj ankaŭ tre multe antaŭenpuŝos nian movadon. Gravas tial ankaŭ ke kiel eble plej multaj esperantistoj el Afriko povu partopreni la jubilean GEK en Brunsvigo kaj la ĉi-jaran UK en Torino. Se vi volas subteni tion, bonvolu sendi vian donacon al la Konto Afriko de UEA. Se vi volas subteni la projekton de la samideano Koffitche Koufionou, kontaktu lin rekte per lia retadreso koffitch1990@gmail.com. Pro juraj malfacilaĵoj, GEA aŭ la fondaĵoj ne povas administri tion. Koran dankon.

Andreas Emmerich

Rofi kaj Sylvia.

Delegation aus der Esperanto-Stadt besuchte das Geburtshaus von Otto Dix in Gera

Das ehemalige Geburtshaus des berühmten Künstlers wurde nach der Wendezeit erweitert und dient als herausragendes Museum.

Viele einzigartige Gemälde, auch Frühwerke des Malers, können dort bestaunt werden. Viele wissen, dass Otto Dix einer der größten Maler in der ersten Hälfte des letzten Jahrhunderts war. Es ist jedoch noch nicht so bekannt, dass dieser Ausnahmekünstler auch ein großer Esperanto-Freund war.

Bereits im Jahre 1908 wurde in Gera die "Grupo Esperantista Gera-Reuss" gegründet. Der junge Künstler war von der Idee und dem Ziel der neutralen Sprache Esperanto gleich begeistert und er begann in Gera Esperanto zu erlernen. Beim Weggang nach Dresden im Jahre 1910 setzte er dort die Esperanto-Studien in verschiedenen Gruppen fort.

Die Kunsthistorikerin Frau Dr. Claudia Schönjahn freute sich über den Besuch aus der Esperanto-Stadt Herzberg am Harz, denn sie erforschte in den letzten Jahren u.a. auch den esperantosprachigen Schriftwechsel des Malers und erlernte dabei auch gründlich diese neutrale Brückensprache.

Otto Dix nahm als Unteroffizier am Ersten Weltkrieg teil. Der Maler wurde in verschiedenen Frontstellungen eingesetzt. Er malte sogar noch aktiv in den Schützengräben und berichtete regelmäßig über die Greuel des wahnsinnigen Krieges in Form von Gemälden auf Feldpostkarten und er korrespondierte (oftmals in Esperanto) regelmäßig mit Helene Jakob in Dresden.

Ein Großteil dieser einzigartigen Feldpostkarten mit Zeichnungen befindet sich im Besitz der Kunstsammlung Gera. Teilweise tauchen immer noch Werke von Otto Dix in bekannten Auktionshäusern auf. Frau Dr. Schönjahn führte die Gäste durch das ganze Museum, und

es wurde auch in Esperanto über die außerordentlichen Werke diskutiert. Das Schaffen des Ausnahmekünstlers wird in guter Erinnerung bleiben.

Als besonderer "kultureller und sprachlicher Leckerbissen" konnten im Archiv auch viele Texte in Esperanto bestaunt, gelesen und erläutert werden. Ein Teil der Feldpostkarten der Otto-Dix-Sammlung der Kunstgalerie Gera ist in dem Buch "Grüsse aus dem Krieg" zu finden. Während des Besuchs wurde viel diskutiert und es wurden auch Vergleiche mit dem jetzigen Krieg in Osteuropa angestellt. Auch etliche weitere einzigartige Schätze, teils in Esperanto geschrieben, konnten die Herzberger Esperanto-Freunde dort "vort Ort" anschauen. Es wurde lebhaft diskutiert. Beide Seiten werden auch weiterhin in Kontakt bleiben. Es sollen auch weiterhin Kontakte mit der Esperanto-Stadt Herzberg und dem Museum (Geburtshaus Otto Dix) gepflegt werden.

Vor dem Geburtshaus des großen Künstlers gab es ein Abschiedsfoto mit den Esperanto-Besuchern aus Herzberg und der Kunsthistorikerin Dr. Claudia Schönjahn (Zweite Person von rechts).

Gruppenfoto vor dem Eingang zum Otto-Dix-Museum in Gera ▶

Grundlagen unserer Strategie

I. Einleitung

Der Deutsche Esperanto-Bund e.V., dessen Vorstandsmitglied ich seit vielen Jahren bin, wurde einst, nämlich im Jahr 1906, gegründet, um die Ideen Ludwig Zamenhofs zu verbreiten, nämlich die Sprache Esperanto zu propagieren, auf diese Weise die Völkerverständigung zu fördern und somit letztlich die Entwicklung der gesamten Menschheit in jeder Hinsicht voranzubringen. Seine Ideen standen von Anfang unter Beschuss; aber die Geschichte und die aktuelle Lage zeigen, dass Zamenhofs Ideen weiterhin dringend gebraucht werden, jetzt vielleicht mehr als je zuvor.

Die höchste Priorität unseres Verbandes besteht darin, diese Ideen am Leben zu erhalten, zu propagieren und durchzusetzen. Große Ideen haben kein Eigenleben, und sie setzen sich nicht automatisch durch, vor allem dann nicht, wenn sie von den Machthabern oder Kleingeistern bekämpft werden. Sie müssen sich verbreiten und Teil des akademischen und öffentlichen Lebens sein, um nicht auszusterben.

Und doch müssen wir mehr tun, als nur unser Gedankengut oder unsere Sprache am Leben zu erhalten. Wir wollen nicht nur, dass unsere Ideen leben, sondern dass sie wachsen und sich entwickeln, sich in der Kultur und in der öffentlichen Debatte durchsetzen und zu einer Kraft werden, mit der man unter den Intellektuellen und in der Öffentlichkeit rechnen muss, dass sie ständig zur Erklärung der Geschichte und der gegenwärtigen Realität eingesetzt werden und dass schließlich Esperanto zu dem wird, was es von Anfang an sein sollte: Die erste Fremdsprache für alle.

Was ist das beste Mittel, um einen solchen Sieg zu erringen? Dies ist ein Thema, das in der Esperanto-Bewegung heutzutage selten diskutiert wird.

II. Was zu vermeiden wäre

Da aber eine gewisse Strategie unvermeidlich ist, möchte ich nun einige Vorgehensweisen aufzählen, die meiner Meinung nach nicht funktionieren. Ich bin mir ziemlich sicher, dass die folgenden aus verschiedenen Gründen scheitern werden:

II.1 Schweigsamkeit und Rückzug

Angesichts der unglaublichen Schwierigkeiten neigen manche Anhänger des Esperantos dazu, zu verzweifeln, Trost in den eigenen Reihen zu finden und nur miteinander zu reden. Sie schämen sich sogar dafür, weil sie wegen ihrem Einsatz für Esperanto belächelt oder gar verspottet werden. Sie geben die Hoffnung auf den Fina Venko auf und sehen die Beschäftigung mit unserer Sprache und Kultur

als bloßes Hobby an. Das ist natürlich verständlich, aber es ist auch unverantwortlich und ziemlich egoistisch. Ja, wir mögen immer eine Minderheit sein, aber wir wachsen oder schrumpfen immer. Wenn wir genug schrumpfen, verschwinden wir. Wenn wir genug wachsen, gewinnen wir. Deshalb dürfen wir den Kampf um „junge Köpfe“ und die Veränderung „älterer Köpfe“ niemals aufgeben. Unsere Botschaft hat eine enorme Überzeugungskraft. Wir dürfen unser Licht niemals unter den Scheffel stellen. Ich bin nämlich der Meinung, dass zu viel auf dem Spiel steht, als dass wir uns ausschließlich auf private Aktivitäten zurückziehen könnten. Diesen Luxus können wir uns nicht leisten.

II.2 Uneinigkeit

2. Ein Merkmal der Esperanto-Bewegung ist ihre Neigung, über Nebensächlichkeiten zu streiten, andere zu kritisieren, ohne selbst Vorschläge zu machen oder Verantwortung zu übernehmen. Das gereicht unserer Sache zu großem Schaden.

II.3 Überzeugen der Politiker

Eine andere Art von Problemen entsteht durch den Glauben, dass politische Organisation die Lösung sei. Man müsse nur „die Politiker“ überzeugen, die würden dann dem Esperanto zum Durchbruch verhelfen. Man nennt diese Einstellung desuprismo. Dies kann jedoch nur zu Verzweiflung führen, da diese Bemühungen noch nie erfolgreich waren und nach meiner Ansicht auch niemals erfolgreich sein werden. Trotz allem, was man hört, ist die politische Klasse nicht an Ideen um ihrer selbst willen interessiert. Sie sind daran interessiert, ihre Freunde zu subventionieren, ihr Territorium zu schützen und wiedergewählt zu werden. Jede politische Ideologie, auch Esperanto, ist für sie bestenfalls ein Hobby. Sie ist nur insoweit nützlich, als sie einen Deckmantel für das bietet, was sie ansonsten ebenso tun würden. Ich verallgemeinere hier, gewiss. Ausnahmen sind möglich, aber sie bleiben eben Ausnahmen.

II.4 Platzierung hochkarätiger Artikel oder Zeitungsanzeigen

Ich kenne Leute, die eine Menge Geld ausgegeben haben, um eine ganzseitige Anzeige in der New York Times oder in der Frankfurter Allgemeinen Zeitung und dergleichen zu veröffentlichen. Dieses Geld ist zum Fenster hinausgeworfen. Wenn diese Medien zu Ihnen kommen und Sie bitten, eine Meinung zu äußern, die Sie vertreten, dann tun Sie das auf jeden Fall. Aber so läuft es nicht.

II.5 Ins Fernsehen kommen und dergleichen

Das Gleiche gilt auch hier. Es gibt Leute, die sich einst der Esperanto-Bewegung verschrieben hatten, die sich

nach medialer Aufmerksamkeit sehnten und schließlich vergaßen, warum sie sich überhaupt mit den Ideen beschäftigt.

II.6 Mehr Organisationen gründen

Ich weiß, es klingt albern, aber einige Leute in unserem Lager glauben, dass wir die Schlacht der Ideen umso eher gewinnen, je mehr Organisationen es gibt. Man muss aber bedenken, dass die Gründung und Administrierung eines Vereins, einer Stiftung und dergleichen Arbeit macht, Personal bindet und Geld kostet. Doch einer Ideenlehre zum Durchbruch zu verhelfen, wird keineswegs durch immer mehr Vereine, Websites und Institute garantiert. Das mag für kommerzielle Unternehmen sinnvoll sein, die Tochterunternehmen und Abteilungen unterhalten, aber das Voranbringen einer Ideenlehre ist damit nicht vergleichbar. Wir sind nicht umsonst ein gemeinnütziger Verein. Was wir tun, ist für die Zivilisation von großem Nutzen, aber nicht in Form von finanziellem Gewinn. Unsere Belohnung erhalten wir auf andere Weise.

II.7 Aufbau eines immensen Stiftungsvermögens und Einstellung eines riesigen Mitarbeiterstabs

Finanzielle Mittel und Personal allein sind keine Lösung. Finanzielle Mittel sind wichtig, ja sogar entscheidend, und wahrlich, wir brauchen mehr davon. Personal ist großartig, so lange die Leute engagiert und kompetent sind. Aber keines von beiden ist ein Selbstzweck. Die entscheidende Frage ist, ob die Leidenschaft für die Ideen vorhanden ist, nicht nur die finanziellen Mittel. Erstaunliche Dinge sind auch mit kleinen Budgets möglich. Aber eine Organisation, die im Grunde nur sich selbst verwaltet, wird nie etwas erreichen.

II.8 Arbeit an Schulen und Universitäten

Mitunter glauben Esperantisten, dass man den Durchbruch über die Schulen und Universitäten erreichen könnte. Diese Arbeit ist notwendig, aber nicht hinreichend. Denn Lehrer und Professoren allein werden uns nicht voranbringen. Ein junger Mensch kann mit echtem Engagement beginnen, aber er fürchtet vielleicht die Ausgrenzung, die mit unpopulären Ideen einhergeht. Er versucht, sich als konventioneller Gelehrter auszugeben, während er nebenbei Gedanken zum Thema Esperanto einstreut. Vielleicht will er irgendwann sein wahres Gesicht zeigen, aber dann kommen noch die Anforderungen einer Festanstellung und einer Beförderung sowie der soziale Druck hinzu. Kurz gesagt, er begeht schließlich Verrat an der eigenen Überzeugung.

II.9 Warten auf den Deus ex Machina/ Godot/Allgemeine Einsicht

Es muss wohl kaum betont werden, dass diese Haltung absurd und naiv ist und binnen kurzem zum Ende

der Esperanto-Bewegung führen wird. Niemand wird Esperanto zum Sieg verhelfen, außer wir selbst.

Es ist leicht, unsere Fehler zu benennen, und ich könnte noch weitere aufzählen. Lassen Sie mich ein paar Punkte nennen, die wir uns merken sollten.

Unsere Ideen sind unpopulär. Wir sind in der Minderheit. Unsere Ansichten sind bei Regierung und Mainstream nicht willkommen. Sie stoßen oft auf taube Ohren bei einer gleichgültigen Öffentlichkeit. Die großen Zeitungen interessiert es oft nicht, was wir denken. Im Gegenteil, sie wollen uns von ihren Seiten fernhalten. Politiker werden uns im besten Fall als weltfremd und im schlimmsten Fall als bedrohlich empfinden.

Kurzum, wir haben einen harten Kampf zu führen. Das müssen wir von Anfang an erkennen. Wir sind eine kleine Gruppe von Brüdern und Schwestern im Geiste, die über besondere Kenntnisse in Sprachpolitik, Sprachtheorie und Geschichte verfügen und sich um das Wohlergehen der Zivilisation sorgen. Was wir mit diesem Wissen und dieser Sorge anfangen, liegt an uns. Wir können uns zurückziehen oder uns verkaufen, oder wir können unser überlegendes Wissen als unsere Standarte benutzen und vorwärts gehen, um unseren Gegnern entgegenzutreten.

III. Erfolgsversprechende Strategien

Lassen Sie mich nur kurz einige Grundsätze skizzieren:

III.1 Selbstbewusst auftreten

Wir müssen nicht „bitte“ sagen. Wir sind nicht auf das Wohlwollen anderer angewiesen. Wir sind nämlich im Recht, denn unsere Ideen sind die besseren. Noch nie ist es jemandem in meiner 40-jährigen Esperanto-Geschichte gelungen, mich zu widerlegen, und es wird auch nicht geschehen. Selbstbewusst heißt aber nicht aggressiv! Stellen Sie lieber subversive Fragen, um beim Gegner Zweifel zu säen.

III.2 Jeden unterrichten

Beziehen Sie alle ein, die sich für unsere Arbeit interessieren. Vernachlässigen Sie nie jemanden. Man weiß nie, woher der nächste Grabowski, Auld oder Waringhien kommen wird.

III.3 Ermutigen Sie die Verbreitung von Talenten

Manche Menschen sind großartige Musiker oder Schriftsteller. Andere sind großartige Lehrer. Wieder andere haben ein Talent für die Forschung. Es gibt auch noch andere Fähigkeiten, wie das Sprechen in der Öffentlichkeit und technologische Kompetenz. All diese Fähigkeiten sind nötig, um die große Esperanto-Bewegung unserer Zeit zu bilden. Es gibt keinen Grund, auf einem einzigen Modell zu beharren, sondern wir sollten uns die Arbeitsteilung zunutze machen.

III.4 Jedes Medium nutzen

Nutzen wir alles, was wir können, um unsere Ideen zu verbreiten, vom kleinsten Newsletter bis zur größten Website. Glauben Sie nie, dass ein Medium unter Ihnen oder über Ihnen steht. Wir müssen in den akademischen Zeitschriften und auf den Seiten der Lokalzeitung präsent sein. In diesem Sinne hat das Internet das größte Problem gelöst, mit dem wir im Laufe der Geschichte konfrontiert waren, nämlich ein Medium zu finden, mit dem wir unsere Ideen so kommunizieren können, dass sie für alle Interessierten zugänglich sind. Aber das geschieht nicht automatisch.

Es bedarf enormer Anstrengungen und Kreativität, um Veränderungen herbeizuführen.

III.5 Bleiben Sie bei dem, was wahr ist

Das bedeutet, dass Sie Ihre Ideen nicht auf eine ausgefallene Art und Weise vermarkten sollten, die den aktuellen Trends entspricht. Es ist in Ordnung, auf Verkaufstechniken zu achten. Aber lassen Sie niemals zu, dass dieses Anliegen Ihre Botschaft überflutet.

Unterschätzen Sie niemals die Kraft, die darin liegt, die Dinge einfach, klar und offen auszusprechen. Was auch immer das Thema sein mag, unsere Ideen haben etwas beizutragen, das in der öffentlichen Debatte fehlt. Es ist unsere Aufgabe, diese Ergänzung vorzunehmen.

III.6 Vernachlässigen Sie die Popkultur nicht

Gewiss, die Popkultur ist oberflächlich, banal, verlogen und geldgierig, aber nicht völlig. Wir dürfen sie gleichfalls nicht vernachlässigen, denn sie hat einen großen Einfluss darauf, wie die Menschen sich selbst sehen und etwas über ihre Welt lernen.

III.7 Nutzen Sie Ihren Minderheitenstatus zu Ihrem eigenen Vorteil

Es hat keinen Sinn, das zu wiederholen, was andere bereits tun. Wenn Sie etwas veröffentlichen, veröffentlichen Sie etwas Tiefgreifendes und Überraschendes. Wenn Sie ein Buch herausgeben, dann machen Sie es zu einem Buch, das die Meinung der Menschen verändert. Wenn Sie ein Seminar halten, sagen Sie Dinge, die es wert sind, gesagt zu werden. Haben Sie keine Angst vor dem Unkonventionellen. Es ist möglich, konventionell in der Form und radikal im Inhalt zu sein.

III.8 Denken Sie daran, dass Einfluss indirekt sein kann

Die Wirkung von Ideen auf eine Zivilisation ist wie die Wirkung von Wellen auf dem Wasser. Wenn sie das Ufer erreicht haben, weiß niemand mehr, woher sie kamen.

Unsere Aufgabe ist es, bei der Sache zu bleiben. Wir sollten alle uns zur Verfügung stehenden Mittel nutzen, um die Ideen zu verbreiten; was danach geschieht, ist so unvorhersehbar, wie es die Zukunft stets ist.

III.9 Veränderung kann schnell geschehen

Der Wandel kann über Nacht geschehen, und erst im Nachhinein wird alles klar. Hätten Sie 1988 den Untergang der DDR vorausgesagt, hätte man Sie als Verrückten abgetan. Ich weiß, wovon ich rede, denn ich habe ihn vorausgesagt und bin verlacht worden. Doch ich habe recht behalten. Ich bin daher der Meinung, dass unsere Stunde kommen wird. Vielleicht nicht zu unseren Lebzeiten, aber wir sollten alle unser Bestes tun, um diesen Prozess zu beschleunigen.

Übrigens: In der Geschichte der Kriegsführung hat es immer Armeen gegeben, die vom Zentrum aus regiert werden und Wert auf Drill, Linien und Disziplin legen. Sie neigen dazu, ihre Soldaten als entbehrlich zu behandeln. Sie können gewinnen, aber zu einem hohen Preis. Wir können das immer wieder beobachten.

Das andere Modell ist der Guerillakrieg, der in der Regel von den Unterlegenen geführt wird. Guerilla-Armeen bestehen in der Regel aus Freiwilligen; jeder Soldat wird als wertvoll angesehen. Ihre Taktik ist unberechenbar. Sie werden nicht vom Zentrum aus gesteuert, sondern nutzen die Kreativität jedes einzelnen Mitglieds. Solche Armeen haben sich in der Geschichte der Kriegsführung als bemerkenswert effektiv erwiesen. Ich glaube, dass das Guerillamodell am besten zu uns passt – ein ideologischer Guerillakrieg, der von uns geführt werden muss.

Das ist keine Erfolgsgarantie, aber die beste Garantie gegen Misserfolg, die ich kenne. Ich glaube, der Schlüssel zu unserem Erfolg liegt darin, dass es uns vor allem darum geht, den Prinzipien und der Wahrheit verpflichtet zu sein. Zamenhofs Ideen haben die Welt verändert. Wir alle müssen seinem Beispiel folgen, niemals nachgeben, niemals aufgeben, bis zum letzten Atemzug für unsere Sache kämpfen. Wir haben die Leidenschaft und die Energie. Am wichtigsten ist, dass wir die Wahrheit und die Gerechtigkeit auf unserer Seite haben. Ich glaube, dass wir den Sieg erringen können.

Dieser Beitrag nimmt Anleihen aus einem Artikel mit dem Titel „The Path to Victory“ von Llewellyn H. Rockwell Jr., der am 7. Juni 2022 auf der Website des Mises Institute, Auburn, Alabama, USA erschienen ist. Übersetzt von Florian Senne.

Llewellyn H. Rockwell Jr. ist Gründer und Chairman des Ludwig von Mises Institute in Auburn, Alabama, USA

Andreas Emmerich

Kalendaro

Junio 2023

17-24: BEMI-semajno en la Esperanto-Stacio Halbe. BEMI invitas ĉiujn ŝatantojn de biciklado al evento kun biciklaj ekskursoj taŭgaj por ĉiu nivelo. Ni planas ekskursojn je diversaj distancoj, tiel ke la partopreno estu inda kaj por tiuj, kiuj preferas ĝui facilajn biciklopromenojn, kaj por tiuj, kiuj ŝatas sportajn defiojn. Pliaj informoj kaj aligilo ĉe: info@esperanto-hamburg.de

24– 02 Julio: Roskilde Festivalo 2023 - Grandega muzika festivalo kun teamo de esperantistoj-volontuloj. Senpaga bileto al la publika festivalo (anstataŭ 320 EUR) kontraŭ 3x8 h da simpla, grupa volontula laboro (gardado de pordoj al la scenejoj). Tuta trejnado surloke, ne necesas esti sperta, nek paroli la danan. Ĉi-jaraj muzikaj steluloj: Lil Nas X, Blur, Rosalía, Queens of the Stone Age. Pliaj informoj kaj aligilo ĉe <https://roskildefestivalo.wordpress.com/>

26-30: Intensa Esperanto-kurso en Herzberg. 5x8 stud-horoj inter 8:30-16:30 de lundo ĝis vendredo, intensa lernado de gramatiko, vortprovizo laŭ temoj por ĉiutaga konversaciado, akiro de stabila uzo de la lingvo. Evoluigo de ĉiuj kapabloj: legado, skribado, aŭskultado, parolado. Individua helpo laŭ bezono. Post la lecionoj ekskursoj, kulturaj programeroj, libertempaj aktivajoj, ludoj. Kursgvidanto: Zsófia Kóródy. Instruado kun granda sperto, laŭ variaj metodoj, en bona etoso. La kurso estas agnoskita de VHS (Popolaltlernejo en Germanio) kiel klerigcela feriumado (Bildungsurlaub). La partoprenintoj ricevos oficialan atestilon de VHS. Informoj sur: <https://vhs-goettingen.de/programm/kurs/Esperanto-Intensiv-Sprachwoche-Bildungsurlaub/23F78950>

Julio 2023

07-15: SEP 8: Somera Esperanto-Perfektigo. Du 1-semajnaj lingvokursoj en Herzberg kun tutaga uzo de Esperanto. 6 instruhoroj ĉiutage en etaj grupoj laŭ niveloj A1-A2, B1-B2, C1-C2, tutaga uzo de Esperanto en ĉiutagaj situacioj. Gramatika perfektigo, akiro de vasta vortprovizo por stabila lingouzo, rakontado, diskutado. Evoluigo de ĉiuj kapabloj: legado, skribado, aŭskultado, parolado/konversaciado. Post la lecionoj kulturaj-turismaj programeroj, rigardado de la Esperanto-urbo Herzberg am Harz, vizitoj, ekskursoj al la plej belaj lokoj en la regiono, filmoj, muziko, libertempaj aktivajoj, kantado, manlaborado. Favorpreza tranoktado en la Esperanto-Centro aŭ en proksimaj feriodomoj, hoteloj. En la Esperanto-ĝardeno eĉ tendumado eblas. Komuna pretigo de manĝaĵoj, komuna manĝado laŭ interkonsento. Kursotizo: 170€/ por 1 semajno, 290€ por 2 semajnoj. Rabatoj por asociaj membroj, studentoj kaj pensiuloj. Aligu ĉe: [esperanto-zentrum\(ce\)web.de](mailto:esperanto-zentrum(ce)web.de)

15-22: 57-aj Baltiaj Esperanto-Tagoj (BET-57) en Vent-spils, Latvio. Latvia Esperanto-Asocio invitas Vin partopreni la 57-ajn Baltiajn Esperanto-Tagojn (BET-57) – la plej popularan Esperanto-aranĝon en Baltiaj landoj, la aranĝon, kiu havas jam pli ol 60-jaran historion (la unua BET okazis en 1959 ĝuste en Latvio). Informoj ĉe: <https://esperanto.lv/index.php/eo/>

15-23: 46-a SEFT - Somera Esperanto Familia/Feria Tendaro ĉe Thomsdorf sudoriente de Carwitz en Meklenburgo-Antaŭpmeranio, Germanio. Informoj ĉe: http://esperanto-nb.de/seft/seft_eo.html

29-05 Aŭgusto: 108a Universala Kongreso en Torino, Italio. Informoj ĉe: <https://www.esperanto.it/torino2023/>

Aŭgusto 2023

05-12: 79-a Internacia Junulara Kongreso en Lignano Sabbiadoro, Italio. Informoj ĉe: <https://www.tejo.org/cause/internacia-junulara-kongreso/>

05-12: 56-a ILEI-kongreso por Esperantistaj Instruistoj en Lignanö-Sabbiadoro, Italio. Informoj ĉe: https://2023.kongreso.org/ILEI_chefa.php

05-12: 72-a Kristana Kongreso de KELI en Bjalistoko, Pollando. Informoj ĉe: <https://espero.bialystok.pl/eo/keli/?v=9b7d173b068d>

Oktober 2023

15-20: 11-a Esperantista Migrado Aŭtuna en Bad Kissingen/Rhön. Informoj ĉe: <https://www.esperanto.de/de/ema>

Decembro 2023

27-02 Januaro: Luminesk' sur la insulo Norderney, Germanio. Informoj ĉe: <https://www.esperanto.de/de/luminesk>

27-03 Januaro: Junulara Esperanto-Semajno en Storkow, Germanio. Informoj ĉe: <http://jes.pej.pl/eo/>

La Lerneja Scienca Kalendaro 2023 elŝuteblas ĉe:

<https://digital.csic.es/handle/10261/285166>

Ein skurriler Redebeitrag

Wer fasst ihn auf Esperanto zu einem einzigen Wort zusammen?

Kurz zu einer Sprachtypologie

Sprachen unterscheidet man u.a. danach, wie ausgeprägt ihre Struktur "analytisch" bzw. "synthetisch" ist. Bei einer analytischen Ausdrucksweise stehen die bedeutungstragenden Elemente nebeneinander. Beispiel: "Krankenhaus" kann man im Esperanto analytisch als "domo por ne sanaj homoj" oder synthetisch als "malsanulejo" ausdrücken.

Eine extrem analytische Sprache nennt man auch "isolierend", da alle Bedeutungselemente unverändert im Sprachfluss folgen. Dem gegenüber gibt es die "inkorporierenden", nämlich extrem synthetischen Sprachen, bei denen Wort- und sogar Satzteile miteinander verschmelzen. Dazwischen gibt es den Typus "agglutinierend", der einen Kompromiss darstellt, da die Wortwurzeln quasi aneinanderkleben. Esperanto nimmt vom Typus her dabei sogar die goldene Mitte ein, da auch bei synthetischen Bildungen wie "malsanulejo" die Wurzeln "mal", "san", "ul" und "ej" unverändert, also isoliert bleiben.

Eine Sonderrolle spielen im Esperanto 33 Wurzeln, die hauptsächlich zu synthetischen Wortbildungen verwendet werden, nämlich 9 wie ein Präfix: bo-, ĉef-, dis-, ek-, fi-, ge-, mal-, mis-, re-, sowie 24 wie ein Suffix: -aĉ-, -ad-, -aj-, -an-, -ar-, -ebl-, -eg-, -ej-, -em-, -er-, -estr-, -et-, -id-, -il-, -in-, -ind-, -ism-, -ist-, -obl-, -on-, -op-, -uj-, -ul-, -um-. Ich nenne sie deshalb "Bildungswurzeln" (im Esperanto konstruadikoj).

Kann Esperanto sich stark inkorporierenden Sprachen anpassen?

Inkorporierende Sprachen können deutsche Sätze "Er hätte uns nichts davon erzählt" in einem einzigen Wort zusammenfassen. In dem Büchlein "Sprache - Denken - Wirklichkeit" von Benjamin Lee Whorf findet sich ein Beispiel aus der nordamerikanischen Nootka-Sprache: "Er holt Leute zu einem Essen zusammen" schmilzt tatsächlich zu dem Wort "tl'imsh-ya-is-ita-itl-ma" zusammen. Im Esperanto etwa: "Kuir-aj-mang-ant[ojn] alirig-as li." Man sieht, dass die Esperanto-Fassung fast parallel ist; nur hinter "-ant" wird durch "ojn" (auch) ein Wortende markiert, und das Pronomen "li" muss ein eigenes Wort sein, nicht wie im Nootka in "ma" ('er macht') inkorporiert.

Nun gibt es im Esperanto ja aber auch unpersönliche Ausdrücke. Welcher Außenstehende würde uns glauben,

dass sich der schöne deutsche Satz "Möglicherweise wird es beginnen, ein wenig zu regnen." im Esperanto mit einem einzigen Wort ausdrücken lässt? "Ekpluveteblus." Das ist schon sehr inkorporierend. Da wird man vom Forschungsdrang erfasst: Wie weit kann man das treiben?

Eine Herausforderung für den kundigen Leser

Ein zugegebenermaßen nicht häufig zu hörender Redebeitrag ist folgender:

"Es wäre möglicherweise unwürdig, gern ein kleiner weiblicher Nachkomme eines als hässlicher Riesenschuft kollektiv mit einer Pfuschlehre herummachenden ehemaligen stellvertretenden Chefprofmitglieds eines Vorstands einer Einrichtung mit Bruchteilbehältern von Nachhaltig-Gesundheitsvervielfältigungsmachmittel-produkteinzelteilen zu werden."

- Geben Sie vorstehenden Satz im Esperanto mit einem einzigen Wort wieder.

- Sie dürfen dabei außer den o.g. 33 Bildungswurzeln nur eine einzige andere Wurzel (sowie eine Prädikatsendung) verwenden.

- Sie müssen alle o.g. Bildungswurzeln verwenden und außerdem jede nur genau ein Mal.

Die im obigen Satz genannte Einrichtung gibt es gar nicht? O doch, sie wird sonst kürzer, aber ungenauer als "Apotheke" bezeichnet.

Mit lebhaftem Augenzwinkern,

Rudolf Fischer

Lösung:

Fi/eg/ul/aĉ/op-mis/ism/um-eks/vic/ĉef-re/san/obl/ig/ad/il/aj/er/on/uj/ej-estr/ar/an/ist-id/in/et/em/iĝ-mal/ind/ebl/us.

Speciala oferto por vi!

Ni produktis 1000 ekzemplerojn de tiu ĉi poŝtmarko kun nia kongresa emblemo.

Ĝi havas la valoron de 0.85 € kaj kostas 1.25 € po peco, aldone ni fakturas la sendokoston.

Ili estas mendeblaj ĉe la oficejo en Berlin aŭ tra barbara.brandenburg@esperanto.de

Neue Gemeinschaft "Youand" hat Esperanto entdeckt.

Für "Esperanto aktuell" interviewte Rudolf Fischer den Initiator Hajran Muric.

E.a.: Herr Muric, können Sie kurz schildern, wie es zu der Idee von "Ellas Welt" und der Gründung von "Youand" kam?

H.M.: Wir, Freunde und Familie, samt Kindern, Hunden, Katze und Maus, saßen zusammen und philosophierten über unsere heutige Gesellschaft. Was ist außerhalb des Bruttoinlandsproduktes (BIP) unser Maßstab für „Fortschritt“? So sind wir Ella begegnet, die uns einen möglichen Weg (<https://youand.world/geschichte/>) aufzeigt.

E.a.: Was sind Sie für Leute, die sich da zusammengetan haben?

H.M.: Wir sind aus verschiedenen Fachbereichen wie dem Bauwesen, Personalcoaching, Lehrwesen, Marketing, Geschäftsführung, Pflegebereich, UCC, und setzen uns gerne sozial und karitativ ein. Also stellten wir uns die Frage: "Wie erreicht man die Utopie von Ella?"

E.a.: Was hat sich daraus ergeben?

H.M.: Wir möchten gern bei den zwei größten Triebfedern, der Bildung und Kommunikation, ansetzen und dachten uns, wir stellen ein soziales Medium als Plattform zur Verfügung. Ziel ist es, einen weiteren Bildungsweg für Jung und Alt aufzubauen, mit vielen großartigen Fächern, die ineinandergreifen, sodass wir allen Aspekten des Lebens begegnen können. "Youand" soll als interaktive Zusammenkunft "von Menschen für Menschen" dienen, die uns alle gemeinsam in der karitativen Zielsetzung vereint und diese in die Welt tragen lässt.

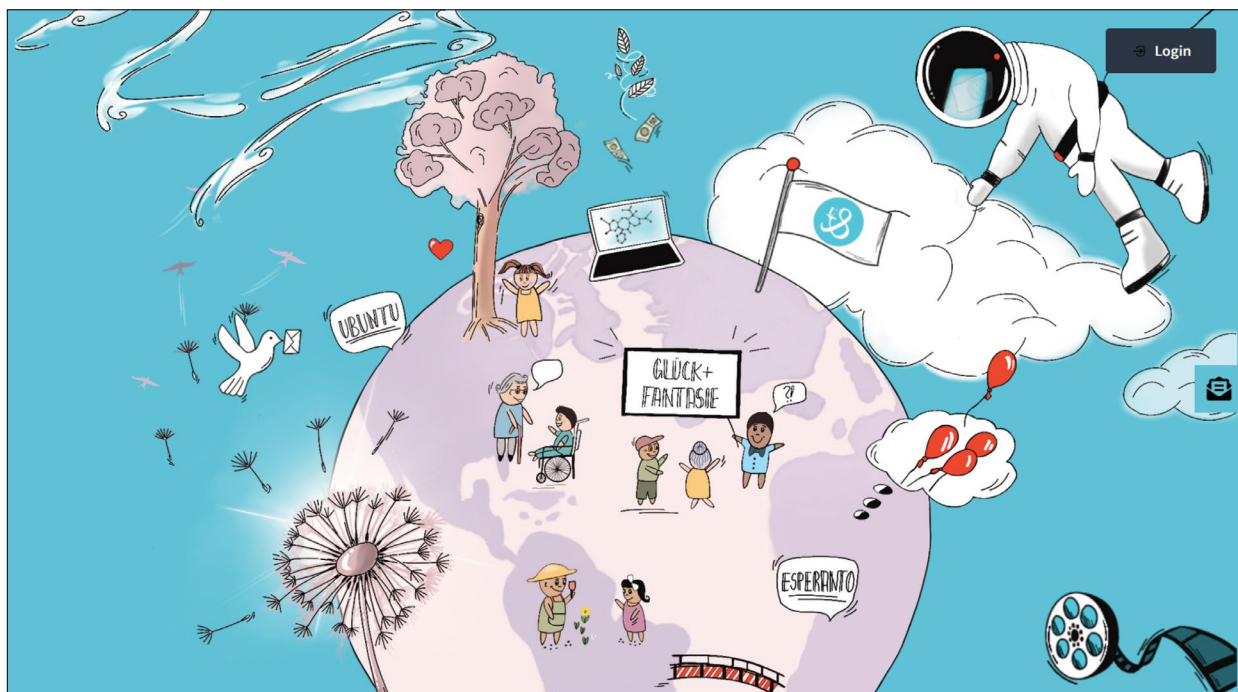
E.a.: Und da sind Sie auf Esperanto gestoßen?

H.M.: Natürlich! Für die Kommunikation auf dem tollen gemeinsamen Weg, der vor uns liegt, soll uns Esperanto als Sprache in allen Bereichen näherrücken lassen, eine Sprache von "Menschen für Menschen". Was gibt es Schöneres, als wenn wir uns auf der Welt über eine gemeinsame Sprache ohne nationale Assoziationen kennenlernen und somit unsere gemeinsamen Bedürfnisse, Träume und die Liebe ausdrücken und teilen.

E.a.: Da rennen Sie ja bei Esperanto-Freunden offene Türen ein. Wo findet man Sie im Netz?

H.M.: Einfach unter <https://youand.world>. Übrigens: Wir träumen nicht nur, wir packen's auch an: Im Juni läuft bei uns ein erster Esperanto-Sprachkurs.

E.a.: Sehr schön, und zum Anwenden sind alle Ihre Mitstreiter bei den Esperanto-Veranstaltungen im In- und Ausland hochwillkommen. Danke, Herr Muric, für das Gespräch!

Rainer Kurz.

reichten die Kenntnisse allerdings nur bei wenigen. Das zahlreiche Publikum durfte eine tolle informative Präsentation über die Geschichte, die Merkmale und Struktur der Sprache so wie die damit verbundene Kultur erleben. Auch ein schneller Esperanto-Crashkurs war mit dabei.

Der Vortragende stellte auch die Vorzüge des Esperantos dar, gab Anregungen zum Erlernen und berichtete von seinen Reisen. Dass einige der Zuhörer scheinbar ein weitergehendes Interesse entwickelten, zeigte sich aufgrund der Fragestellungen. Mensaner sind zugegebenermaßen kein einfaches Publikum. So blieben kritischen Nachfragen nicht aus und Spezialwissen zu Sprachentwicklung oder neuen Wortschöpfungen wurde gefordert. Dr. Rainer Kurz war souverän und blieb so gut wie keine Antwort schuldig. Ein besonderes Highlight der Präsentation war ein humorvoller Kurzfilm über Reisende und das weltweite Netz von Esperanto sprechenden Gastgebern, der alle Anwesenden begeisterte. Wie an den zahlreichen Wortmeldungen zu erkennen war, hat das Thema starkes Interesse geweckt, und es ist damit zu rechnen, dass nicht wenige Teilnehmer ihre ersten Erkenntnisse gern vertiefen wollen und einen der Esperanto-Vereine bald besuchen.

Den Vortrag gibt es auch auf Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=yVAr9OwUzIs>

Anne Berthou,

Karlsruhe

Esperantovortrag beim Jahrestreffen von Mensa Deutschland

Vom 13. bis 16. April fand in Stuttgart das deutsche Jahrestreffen von Mensa - dem weltweit größten, ältesten und bekanntesten Hochbegabtenverein - statt.

Versammelt hatten sich über 1.000 Mitgliedern zu vielen gemeinsamen Workshops, Führungen so wie Vorträgen zu vielfältigen Themen. Dr. Rainer Kurz wurde als Pressesprecher und ehemaliger Präsident des Deutschen Esperantobundes dazu eingeladen, den Teilnehmern die Esperanto-Sprache näher zu bringen.

Wie eine kurze Nachfrage während des Vortrags zeigte, war die Existenz Esperantos allen bekannt, weiter

Medienecho

Herzlichen Dank für zugesandte Artikel und Hinweise. Bitte geben Sie bei Mitteilungen einen eindeutig identifizierbaren Absender und einen sinnvollen Betreff an, damit sie nicht im Spam Ordner landen.

Netzbeiträge, die nur über Angabe persönlicher Daten, per Passwort, kostenpflichtig oder nach Anmeldung zu lesen sind, sind kursiv gedruckt.

Auf nicht im Netz erschienene Berichte, die aber vorliegen, wird hingewiesen. Diese können Interessenten gerne als Kopie zum persönlichen Gebrauch (nur per Netzpost) zugesandt werden. Anfragen an "medienecho@esperanto.de" - Bitte den jeweils genannten Betreff angeben.

Danke

18. Mai 2023

Werbeagentur Friesland
Esperantobuch-Tag: 15. 12. 2023

Der Esperantobuchtag ist ein jährliches Ereignis, das am 15. Dezember gefeiert wird. An diesem Tag werden Bücher und andere Veröffentlichungen in der Plansprache Esperanto gefeiert.

<https://werbeatelier-koetter.de/event/esperantobuch-tag/>

6. Mai 2023

Christliches Glossar von Bernhard Eichkorn

Das Christliche Glossar ist ein umfangreiches, zweisprachiges Fachwörterbuch christlicher Fachtermini in den Sprachen Deutsch und Esperanto. Es ist in seiner Art einzigartig.

Das Werk wird ausschließlich im Internet angeboten. Es handelt sich um ein Werk von Pfarrer Bernhard Eichkorn aus Villingen-Schwenningen; der Zugang ist kostenlos. Laufend finden Verbesserungen statt.

Interessant sind auch Angaben zum Wortäquivalent in anderen Sprachen (z. B. Latein, Englisch, Französisch) und etymologische Querverweise.

<http://bernhardeichkorn.de/kristana-fak-vortaro/>

V4. Mai 2023

indimedia.org

Lernt die Sprache die alle Chauvinisten hassen
Neue Esperantokurse für Anfänger und Fortgeschrittene
<https://de.indymedia.org/node/276183>

25. April 2023

Braunschweiger Zeitung

Deutscher Esperanto-Kongress findet in Braunschweig statt

Rund 200 Teilnehmer werden erwartet. Auch ein öffentlicher, kostenloser Esperanto-Sprachkurs für Anfänger wird angeboten.

<https://www.braunschweiger-zeitung.de/braunschweig/article238223735/Deutscher-Esperanto-Kongress-findet-in-Braunschweig-statt.html>

22. April 2023

regionalHeute.de

Auch ChatGPT spricht Esperanto

Braunschweig. Über Pfingsten, von Freitag, 26. Mai, bis Freitag, 2. Juni, findet in Braunschweig der 100. Deutsche Esperanto-Kongress statt. Bisher sind 159 Gäste angemeldet, die aus 15 verschiedenen Ländern stammen, neben den Nachbarländern unter anderem aus Italien, Island, Pakistan, Israel und Kuba. Erwartet werden insgesamt etwa 200 Teilnehmerinnen und Teilnehmer. Das teilt der Deutsche Esperanto-Bund in einer Pressemeldung mit.
<https://regionalheute.de/auch-chatgpt-spricht-esperanto-1682164805/>

18. April 2023

Adoru – Wikipedia

Neu bearbeitet

Adoru ist ein Buch in Esperanto mit zumeist christlichen religiösen Texten (Choräle, Gesänge, Gebete, Litaneien, Liturgien usw.), das von der Internationalen Katholischen Esperanto-Vereinigung und dem Internationalen Christlichen Esperanto-Bund im Jahr 2001

herausgegeben wurde. Redakteure in der ökumenisch besetzten Kommission waren Adolf Burkhardt, Bernhard Eichkorn und Albrecht Kronenberger.
<https://de.wikipedia.org/wiki/Adoru>

17. April

Zeit online

Wissenspodcast:

Esperanto, Dothraki, Klingonisch – wie erfindet man eine Sprache?

Flipboard

zeit.de - David Peterson und Jessie Sams erfinden Sprachen für Hollywood-Blockbuster. Im Podcast berichten sie von ihrer ungewöhnlichen Arbeit.

<https://www.zeit.de/zustimmung?url=https%3A%2F%2Fwww.zeit.de%2Fwissen%2F2023-04%2Ffiktionalen-sprachen-david-peterson-jessie-sams-wissen-podcast>

11. April 2023

Zeit online

Kunstsprache: Mehr als 100 Teilnehmer bei Esperanto-Woche in Wittenberg

Sie gilt als «Sprache ohne Land» und wurde entwickelt, um Konflikte zwischen Menschen zu vermeiden.

<https://www.zeit.de/zustimmung?url=https%3A%2F%2Fwww.zeit.de%2Fnews%2F2023-04%2F10%2Fmehr-als-100-teilnehmer-bei-esperanto-woche-in-wittenberg>

Süddeutsche Zeitung

<https://www.sueddeutsche.de/panorama/freizeit-lutherstadt-wittenberg-mehr-als-100-teilnehmer-bei-esperanto-woche-in-wittenberg-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-230410-99-267890>

Stern

<https://www.stern.de/gesellschaft/regional/sachsen-anhalt/kunstsprache--mehr-als-100-teilnehmer-bei-esperanto-woche-in-wittenberg-33362176.html>

FAZ

<https://www.faz.net/agenturmeldungen/dpa/mehr-als-100-teilnehmer-bei-esperanto-woche-in-wittenberg-18811581.html>

RTL

<https://www.rtl.de/cms/mehr-als-100-teilnehmer-bei-esperanto-woche-in-wittenberg-8ae222f7-8157-5cb6-a80c-0e93528a223f.html>

Mitteldeutsche Zeitung

<https://www.mz.de/panorama/mehr-als-100-teilnehmer-bei-esperanto-woche-in-wittenberg-3585095>

Radio Bremen

<https://www.radiobrocken.de/nachrichten/Mehr-als-100-Teilnehmer-bei-Esperanto-Woche-in-Wittenberg-id870809.html>

7. April 2023

Jüdische Allgemeine

Warum Alpenjiddisch endlich Umgangssprache für alle Menschen auf der Welt werden sollte.

Etwas zum Schmunzeln, auch über Esperanto
<https://www.juedische-allgemeine.de/kultur/nisht-keyn-joke/>

“Dio preterpasas” eldonita

Lige kun la ĉi-jara 50a datreveno de sia fondo Bahaa Esperanto-Ligo (BEL) ĵus eldonis en Esperanto-traduko gravan verkon el la vasta bahaa literaturo: „Dio preterpasas” de Shoghi Effendi (origina angla titolo: „God passes by”).

La origina anglalingva verko aperis en 1944 lige kun la 100-jariĝo de la Bahaa Kredo.

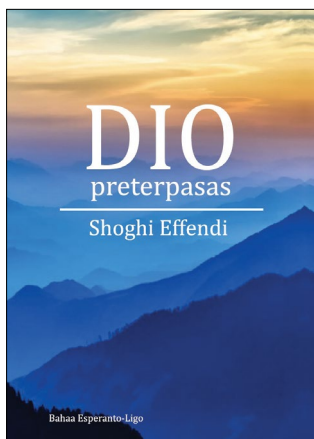
En „Dio preterpasas” donas Shoghi Effendi, pranepo de la Fondinto de la Bahaa Kredo, Bahá'u'lláh, kaj de 1921 ĝis 1957 ĝia „Gardanto”, fundan superrigardon pri la elstaraj eventoj de la unuaj cent jaroj, 1844 ĝis 1944, de la Bahaa Revelacio.

La verko elstaras en la historio de la religioj, ĉar pere de tiu ĉi libro unuafoje eblas de tre proksime kaj relative tre baldaŭ post la okazintaĵoj observi la naskiĝon de nova religio kaj kiel ĝi faras siajn unuajn paŝojn. Pro la signifo, kiun ĝia eminenta aŭtoro donas al certaj eventoj en la historio de la Bahaa Kredo, estas tiu ĉi libro aŭtoritata fonto por esploroj pri ĝi.

Shoghi Effendi havis aliron al ĉiuj siatempe haveblaj dokumentoj kaj materialoj kaj kun sia unika kompreno de la esenco kaj intencoj de la Kredo majstre enkadrigas la unuopajn eventojn kaj la evoluajn fadenojn. Li sentebbligas kiel la Bahaa Kredo celas redirekti la vivon de la diversaj popoloj kaj nacioj sur nia terglobo al unu tutmonda, paca kaj prospera mondsocio. Aŭ, kiel formulis la Universala Domo de Justeco, la internacia gvidorgano de la bahaa komunumo, citante kernan version de Bahá'u'lláh:

»Sinsekvaj revelacioj de amanta kaj klarintenca Kreanto portis la loĝantaron de la Tero al la sojlo de sia kolektiva plenaĝiĝo kiel unusola popolo. Bahá'u'lláh nun alvokas la homaron akcepti sian heredaĵon: „Kion la Eternulo ordonis kiel suverenan kuracilon kaj plej fortan rimedon por resanigi la tutan mondon estas la unuiĝo de ĉiuj popoloj en unu universala Religio, unu komuna Kredo.“«

La preskaŭ 500-paĝa tole bindita libro mendeblas ĉe BEL kaj probable baldaŭ ankaŭ tra la konataj Esperanto-libroservoj: Shoghi Effendi, *Dio preterpasas*, Offenbach 2023, 20 €

La libro estas ankaŭ alirebla kiel pdf pere de <https://bel.bahai.de/literaturo/>

Bernhard Westerhoff, sekretario

Esperanto-prezentaĵo dum la nokto de la bibliotekoj

Je vendredo, la 17a de marto, okazis la ĉi-jara „nokto de la bibliotekoj”.

Kadre de ĝia temo „senlime!” (Grenzenlos!) filio de la urba biblioteko de Bochum okazigis amuzan vesperon sub la titolo „En cent minutoj ĉirkaŭ la mondo”.

Krom diversstilan muzikon, oni prezentis en pluraj lingvoj tekstojn pri vojaĝoj.

Ĉar Esperanto bone kongruas kun tiu temo, mi estis petata de bibliotek-estrino laŭtlegi du poemojn kaj iliajn tradukaĵojn.

Tial – inter la franca kaj la japana programeroj – aperis la bone tradukitaj tekstoj „Reisen” de Gottfried Benn kaj „Alte Hausmittel” de Heinrich Neye, kiujn la proksimume 40 aŭskultantoj same afable akceptis kiel la ceterajn literaturpecojn.

Petra Dückershoff

Petra Dückershoff.

Enkonduke

Kara ·kune·-leganto, en tiu ĉi eldono, kelkaj interesaj enhavaĵoj atendas vin. Viktoria raportas pri sia sperto ĉe la GEJ-Semajnfino en Stadt Wehlen, Saksio, kiu okazis antaŭ nelonge. Krome, vi certe interesiĝos legi la intervjuon kun ŝi kaj Utku, la du komitatanoj A de Germanio, kiuj do nuntempe reprezentas GEJ en la komitato de TEJO. Poste, en pensinstiga eseo sia, Meriko klarigas al vi, kiel funkcias la „hedonisma kalkulo“ de la filozofo Jeremy Bentham kaj kiel vi (eble) povas apliki ĝin al via propra vivo, kiam vi ne scias, kiel agi. Laste, Rolf T. Meles (ankaŭ konata kiel Florian) prezentas al vi ĉi-foje ne recepton por kuko, sed tamen ion tre freŝbakitan: sian unuan romanon, kiu ĵus aperis en la germana kaj kiu temas pri fantazia mondo, en kiu planlingvo estas parolata! Mi deziras al vi agrablan legadon.

Michael Vrazitulis
nome de la ·kune·-redakcio

Michaela dum la solena inaŭguro de la Esperanto-Stacio Halbe.

Fotoj el la solena inaŭguro de la Esperanto-Stacio Halbe (p. 27).

Raporto de GEJ-Semajnfino en Stadt Wehlen (21.–23.4.)

Je la komenctago de la GEJ-Semajnfino ni malbonŝancis pro tutlanda fervoja striko ĝis tagmezo. Dank' al kunveturado mi tamen sukcesis alveni posttagmeze en Dresdenon. En la regiona trajno ĝis Stadt Wehlen mi jam renkontis du aliajn partoprenantojn. Ni kune transiris la Elbon per pramŝipeto por atingi nian tranoktejon, malnovan domon – aŭ eble pli ĝuste grandan kabanon – ĉe arbara rando, prizorgita de montgrimpanta asocio. Ni jam estis atenditaj tie kaj ĝojis denove vidi unu la alian. Post komuna vespermanĝo okazis amuza ludvespero. Sabate ni kune ekskursis en Saksa Svislando: Tie mi eksciis, ke nia tranoktejo estis tre proksima al la fama ponto Basteibrücke, kiu ligas la imponajn rokojn de la montaro. Ni ankaŭ vizitis la kastelon Hohnstein, kie tiutage okazis historia spektaklo kun kanonpafado. Lino, nia sperta gvidanto, informis nin pri kontraŭfaŝisma rezisto kaj pri persekuto okazinta en la regiono kaj ĉe la kastelo antaŭ kaj dum la Dua Mondmilito. Poste mi laciis pro la longa marŝado kaj tiom da novaj impresoj. Dimanĉe antaŭtagmeze ni ĉiuj denove forveturis – ĉi-foje trajne.

La semajnfino ne nur estis lerniga kaj sporta, sed ni ankaŭ planis KEKSO-n, la venontan eventon de GEJ, pridiskutis, kiel varbi junulojn por la evento kaj bonege amuziĝis en malgranda grupo de junaj Esperanto-parolantoj. Mi antaŭĝojas la venontan GEJ-semajnfino!

Viktoria Schmidbauer

Grupfoto dum ekskurso en Saksa Svislando.

Historia gvidado ĉe kastelo Hohnstein.

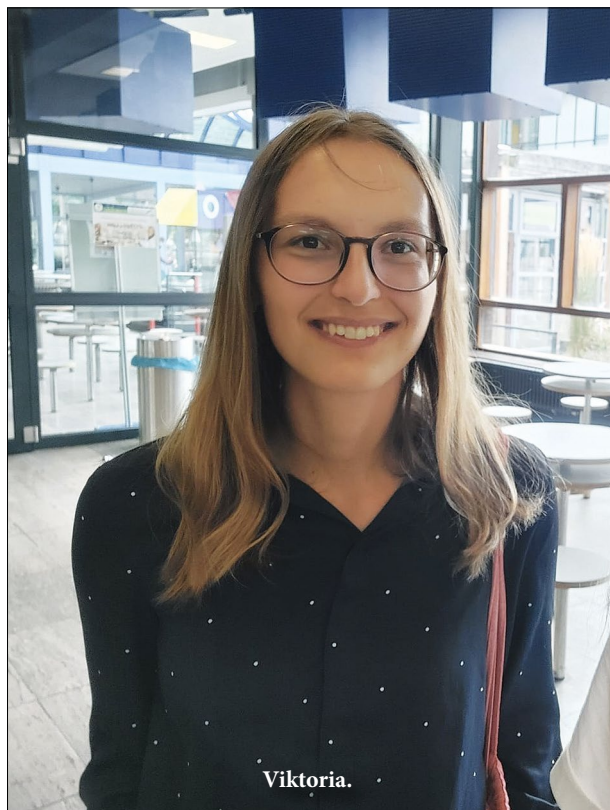
Ludante Komunopolon, ege mojosa varianton de Monopolo, dum la unua vespero.

Kia estas TEJO-komitatkunsido? Intervjuo kun niaj komitatanoj

Viktoria: Saluton! Mi estas Viktoria kaj unu el la du komitatanoj A de Germanio ĉe TEJO. Mi aĝas 24 jarojn, venas el Aŭstrio kaj studas en Germanio ekde 2017. Nun mi magistriĝas pri germana lingvistiko kaj loĝas en Regensburg. Mi aŭdis pri Esperanto kaj eklernis ĝin per Duolingo jam en 2015, sed nur en 2022 mi por la unua fojo ĉeestis plurtagan Esperanto-aranĝon (IJK), membriĝis en GEJ kaj TEJO kaj sekve enmovadiĝis. Mi ĝojas pri tiu paŝo, per kiu mi jam konatiĝis kun tiom da junuloj, kaj pri mia agado en la du organizaĵoj.

Esperanta flago pendigita sur la balkono de nia kabano.

Viktoria.

Utku.

Utku: Saluton al ĉiuj! Mi nomiĝas Utku, aĝas 24 jarojn kaj same estas unu el la nuntempaj komitatanoj A de GEJ. Mia aktiviĝo ĉe GEJ kaj TEJO komenciĝis ĉirkaŭ ekde la lastsomeraj IJK en Nederlando kaj mi jam povis ĝui diversajn EO-eventojn (KEKSO, KKPS, JES, ...). Tie mi havis eblecon ekkoni esperantistojn kaj havi riĉajn konversaciojn kun ili, do kiujn ni kiel komitatanoj ja reprezentas. Mi antaŭĝojas pri estontaj laboroj ĉe GEJ kaj ĉe TEJO!

·kune--redakcio: La 4-an de marto vi partoprenis en via unua reta komitatkunsido de TEJO (Tutmonda Esperantista Junulara Organizo) kiel komitatanoj A de Germanio. Ĉu vi ŝatus iom rakonti pri la diskutitaj temoj kaj viaj spertoj? Kiel vi prepariĝis por ĝi?

Viktoria: Kelkajn tagojn antaŭ la kunsido ni ĉeestis retan trejnadon por novaj komitatanoj gviditan de spertega komitatano. Ni lernis interalie pri la taskoj de komitatano kaj kie trovi informojn en la statuto kaj reglamentoj de TEJO. Antaŭe, ni ankaŭ ricevis la jarraporton de 2022, kiu resumas la agadon de la organizo kaj kiun ni aprobis dum la komitatkunveno. Krome, ni jam jese voĉdonis por la akcepto de Vikimedia Esperanto kiel nova faka sekcio de TEJO.

·kune--redakcio: Interese! Do kiel okazis la kunveno mem?

Utku: La komitatkunsido de la 4-a de marto okazis rete. Sen sperti iujn malfacilaĵojn, ekz. kiel nestabilaj

interretkonektoj, la kunsido tre profesie kaj glate funkciis. La reta medio ebligis ĉeeston de pli diversa kaj multnombra partoprenantaro el malsamaj kontinentoj. Aparte rimarkinda estis la optimuma, akurata kaj respektplena gvidado de la kunsidestro, Rogier Huurman (Roĉjo).

Viktoria: Efektive! La kunsidestro gvidis la komitatkunsidon, kiu daŭris entute kvar horojn. Ni ricevis ĝisdatigojn de la laboro de komisionoj, ekz. pri landa kaj faka agado kaj pri eksteraj rilatoj. Oni ankaŭ diskutis kaj voĉdonis por baldaŭa aprobo de la reviziita dokumento pri lingvopolitikaj pozicioj de TEJO.

Utku: Unu el la ĉefaj prezentaĵoj estis pri la proponata buĝeto de la nova administra jaro de TEJO. La elspezoj/gajnoj estis listigitaj laŭ du scenarioj: „la bona“ kaj „la malbona“. La bona scenaro enhavis potencialajn profitdonajn okazaĵojn kiel la ricevon de administra subvencio kaj priskribis la potenciale plej altan akireblan profiton. Aliflanke, la malbona scenaro taksis la malon, la finance plej maldeziritajn okazaĵojn. Post la prezento, la komitato kaj petis klarigojn kaj diskutis detale pri kiel oni agu laŭ la nuna raporto.

·kune--redakcio: Ĉu vi ankaŭ ion diskutis pri la diversaj retaj kaj ĉeestaj eventoj, kiujn TEJO organizis aŭ planas organizi estontece?

Utku: La avantaĝaj efikoj de la ĉi-jara Retoso estis inter la menciitaj temoj. Laŭ kelkaj komitatanoj, ĝia bunta

programo allogis homojn kaj instigis ilin membriĝi ĉe TEJO. Rilate al tio, la roloj de estontaj pagataj kaj senpagaj retaj eventoj estis diskutitaj. Eĉ pli profunde diskutitaj estis la konversacioj pri la gastigonto de IJK 2024, kaj rezultis la kreiĝo de opinisondado pri tio post la kunsido. Tie la komitatanoj estis demanditaj: Kiun kandidatlandon vi preferus por gastigi IJK-n 2024?

•kune•-redakcio: Imagable tia decido pri kongreslando malfacilas ... Entute, kiel vi resumus viajn spertojn ĉe via unua komitatkunsido de TEJO, kaj kion vi gajnis aŭ lernis el ili?

Viktoria: Nun mi havas pli bonan superrigardon pri kiel TEJO, la plej granda junulara esperantista organizo, kaj la laboro de ĝia komitato funkcias, kvankam la longa enhavplena Zoom-kunveno iom lacigis min. Se vi interesiĝas pri ĝi, vi povas spekti la du vivelsenditajn sesiojn de la komitatkunsido en la kanalo TEJO Esperanto ĉe Jutubo, sekvanke la ligilon [youtube.com/@tejoesperanto](https://www.youtube.com/@tejoesperanto).

Utku: Por mi persone, la komitatkunsido estis ege unika sperto, dum kiu oni pli bone ekkonis la administran, financon kaj socian strukturon de TEJO. Oni aŭdas diversajn vidpunktojn kaj havas la eblecon aŭdigi proprajn opiniojn aŭ la opiniojn de la reprezentata sekcio. La travidebleco, la respekta kaj profesia etoso estis laŭdindaj.

•kune•-redakcio: Koran dankon pro viaj impresoj!

Intervjuiĝis **Utku Özdemir & Viktoria Schmidbauer**

Utilismo – Kiel agi pere de la hedonisma kalkulo?

Kaj jen ni denove staras, ne sciante, kiel agi. Ĉu dormado, aŭ laboro? Ni ĉiuj ĉiutage decidus, kiel ni agu. Sed kial ni decidus tiel, kiel ni faras? Kial ni agu tiel, se eble ankaŭ alia maniero pli bonus? Kiu decido estus morale pli valora, kaj kiu estas la „gusta“ decido?

Multaj pensemoj kaj filozofoj cerbumadis pri tiu demando. Kaj ekzistas diversaj pensmanieroj. Ankaŭ Jeremy Bentham havis propran ideon, nomatan „hedonisma kalkulo“. Bentham enuis kaj estis ĝenata de la malmodernaj tradicioj kaj sistemoj de moralo. Li pensis pri pli simpla kaj moderna sistemo. Oni nur per racia pensado eksciis, kiu estus la plej bona ago en ajna momento. Ke ĉiu persono ricevu la plej grandan utilon kaj la plej malgrandan damaĝon, kiel nur eblas.

Lia celo estis krei principon kaj sistemon, kiu permesas al homoj esti feliĉaj (granda plezuro kaj malgranda sufero) kaj kiu bazigas sur prudento kaj racio. Li supozis, ke ĉiu homo estas bazita sur plezuro kaj sufero. Ambaŭ estas la fortoj, kiuj movigas homojn. Homoj strebas al plezuro kaj malstrebas al sufero. Kaj pro tio, ankaŭ estus bona ideo kalkuli kaj pripensi la proprajn agojn laŭ ilia efiko sur

ĉiujn ĉirkaŭajn homojn. Do, Bentham kreis la principon de „utileco“. Ĉiu ago kaŭzas damaĝon aŭ/kaj bonon. Ju pli da bono, des pli bona la agado. Ju pli da damaĝo, des pli malbona la agado. Se la tuta bono estas pli granda ol la tuta damaĝo, ago estas bone farebla. Kaj per tiu koncepto, Bentham kreis la – jam menciitan – „hedonisman kalkulon“.

La hedonisma kalkulo estas kalkulado de plezuro kaj sufero, kiu estas la rezulto de ago. Por ĉiu persono, kiu rilatas al la situatio, numero estos kalkulita, kaj per la sumo de ĉiuj nombroj oni ekscios, ĉu la ago estus bona aŭ ne. Ju pli alta tiu „feliĉ-bilanco“, des pli bona estas la farado de la enmensa agado. Ankaŭ estas gravege pensi pri la longaj kaj mallongaj efikoj de ago. Memkompreneble ne eblas kalkuli per ĉiu persono, sed ju pli multe da personoj estas uzataj, des pli bona estas la rezulto. Sed – dependante de la ago – ankaŭ sufiĉus nur kalkuli per iom da personoj por akiri ideon kaj senton pri la boneco.

Por reveni al la komenca ekzemplo; per skalo de 0 ĝis 5: ĉu plue dormi aŭ eklabori matene?

Persono	Dormi			Labori		
	Mi	Kunlaborantoj	Familio	Mi	Kunlaborantoj	Familio
Sufero – mallonga	0	-2	0	-2	0	0
Plezuro – mallonga	2	0	0	0	1	1
Sufero – longa	-4	0	-4	0	0	0
Plezuro – longa	0	0	0	3	1	3
Sumetoj	-2	-2	-4	1	2	4
Sumoj		-8			7	

Do, per ĉi tiu kalkulado ni eksciis, ke ja estas pli bona ideo eklabori, ol dormi plue. –8 malpli grandas ol 7, kaj pro tio ne estas bona ideo daŭre komferte enlite dormeti kaj riski la laboron.

Ja estas interesa koncepto, sed ankaŭ ekzistas kritiko kaj limoj de tia kalkulado. Unu ekzemplo estas, ke oni ankoraŭ devas pripensi la efikojn de la propra agado. Homaj rilatoj ne nur kompleksas, sed ankaŭ oni mem povas fari erarojn; cele aŭ sencele. Ĉiam ekzistas eblo, ke oni eĉ senvole faras etajn erarojn – eble la damaĝo pro mankanta laboro estas pli granda ol pensita. Kaj ankaŭ ne-antaŭsciataj aferoj ekzistas, pro kiuj oni ne ĉiam povas kalkuli ĝuste.

Ĉu oni uzas tiun modelon aŭ ne, estas alia demando – ja estus iomete strange ĉiam kalkuli en la parko, ĉu oni donu panon al la birdoj. Sed malgraŭ ĉio, la hedonisma kalkulo restas simple komprenebla modelo kaj interesa koncepto.

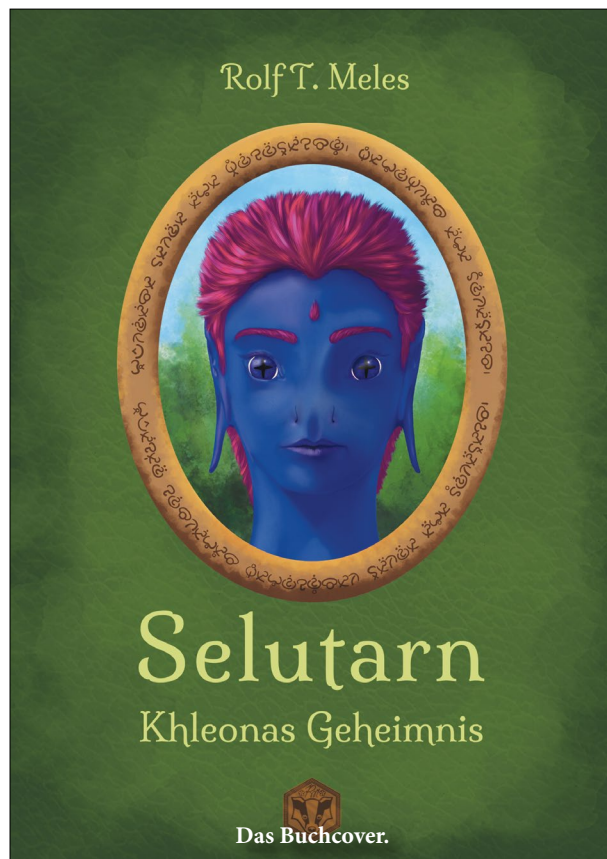
Meriko Seidel

Mein erster Roman

Saluton, karaj libro-amantoj! Heute mal auf Deutsch, denn ich möchte euch ein Buch vorstellen, das bislang nur in deutscher Sprache erhältlich ist. Und zwar handelt es sich um meinen ersten eigenen Roman!

Rolf T. Meles.

Ich bin Rolf T. Meles und „Selutarn, Khleonas Geheimnis“ ist ein Science-Fiction- bzw. Fantasy-Roman, der in einer Welt ohne Menschen spielt. Die Sprache, welche die Hauptperson spricht, ist eine Plansprache, wie Esperanto. Das noch sehr junge Land Exilien (gespr. Jexilien) ist nach einer gigantischen Umweltkatastrophe aus einer Art riesiger Flüchtlingskolonie entstanden. Die bis dato namenlose Plansprache wurde später wegen ihrer Neutralität als Nationalsprache für die neue Republik festgelegt und wird seither „Exilianisch“ genannt.

Aber worum geht es denn nun? – Der Raldivar Oŝ hatte sich eigentlich auf ein ganz normales Trimester im Biologie-Studium gefreut, als er plötzlich in eine magische Parallelwelt entführt wird. Die Königin von Selutarn verwickelt ihn in eine streng geheime Mission, um gegen Korruption und Verseuchung anzukämpfen. Als kleines Sahnehäubchen habe ich jedes Kapitel mit einer selbsterstellten Tuschezeichnung eingeleitet. Und die Hardcoverversion hat sogar ein Lesebändchen, ich persönlich liebe ja Lesebändchen!

Und noch etwas ist ganz besonders an diesem Roman: Ich habe die Geschichte weitestgehend in geschlechtsneutralem Deutsch geschrieben. Ich schätze sehr an Esperanto, dass Geschlechter nicht so eine große Rolle spielen wie im Deutschen. Und weil die Spezies, von der die Geschichte erzählt, ein sehr kompliziertes

Geschlechtersystem aufweist, ist auch Exilianisch eine geschlechtsneutrale Sprache. Um diesen Aspekt der Welt im Deutschen besser zu vermitteln, habe ich auf das De-e-System vom Verein für geschlechtsneutrales Deutsch e. V. zurückgegriffen.

Aber wo kann man das Buch denn nun kaufen? – Überall, wo es Bücher gibt! Hier sind die ISBN-Nummern:

Softcover: 978-3-347-92395-9

Hardcover: 978-3-347-92396-6

E-Book: 978-3-347-92397-3

Am besten bestellst du übrigens direkt bei shop.tredition.com oder bei deiner lokalen Lieblingsbuchhandlung! ;)

Rolf T. Meles

Scanne hier, um mein Buch bei shop.tredition.com zu finden!

Inaŭguro de la Esperanto-stacio en Halbe ĉe Berlino

En dimanĉo la 14-a de majo 2023 okazis la inaŭguro de la Esperanto-Stacio Halbe.

Post kvar jaroj da renovigo, evoluo kaj multe da laboro Ralf Fröhlich povis oficiale prezenti sian verkon – la Esperanto-Stacion, kulturcentron kaj oficialan lokon por Esperanto en Halbe. Gastoj ĉe la inaŭguro, sed ankaŭ vizitantoj de la Kultur-Dampf-festo, kiu okazis inter Halbe kaj Luckau, povis viziti la renovigitan stacidomon. La inaŭguro estis sukcesa kaj ni dankas ĉiujn homojn, kiuj ĝis nun partoprenis en la projekto. Atendante vin ĉe Esperanto-Stacio, ĝis baldaŭ. Julie Villet, volontulino en la Esperanto-Stacio.

Veni al la Esperanto-Stacio estas kiel reveni hejmen por mi: Ĉi tie vi estas ĉiam amike salutata, vi mem respondecas pri via ĉiutaga planado kaj vi povas kontribui per viaj propraj ideoj kaj realigi ilin ĉi tie. Mi mem estis gasto ĉi tie unuafoje en aprilo de la pasinta jaro kaj sufiĉe rapide decidis kun Ralf, ke mi volas reveni por pli longe ol semajnfino. Do mi venis ĉi tien dum la tuta julio 2022 kaj en tiu tempo mi starigis multe da mebloj, organizis kuirejon por la loĝejo „Imperiestro“ kaj, plej grave, akceptis kaj prizorgis pli ol tridek gastojn, kun aŭ sen Esperanta fono, kaj simple havis bonegan tempon. Michaela Stegmaier.

En la jaro 2019 la Esperanto-aktivulo Ralf Fröhlich aĉetis konstruaĵon de la germana fervojo en Halbe en Brandenburg, konstruita en 1865 kiel parto de la fervoja linio Berlino-Vroclavo, kvindek kilometrojn sude de Berlino, facile atingebla per trajno. Lia revo estis krei Esperanto-Stacion, samtempe internacian por esperantistoj kaj regionan kulturan centron. Kaj ekde tiam multe okazis: Renovigado de la tuta konstruaĵo, intertempe jam la unuaj Esperanto-renkontiĝoj kaj lokaj aktivaĵoj.

En la teretaĝo de la domo estas ejoj por aranĝoj kaj spaco por oficeja laboro, supre troviĝas du feri-loĝejoj kun kuirejoj kaj banĉambroj por gastoj.

Nur nun, kiam la plejparto de la renovigaj laboroj estas faritaj, okazis la oficiala inaŭguro de la Esperanto-Stacio. Sed la revo de Ralf, krei viglan lokon kaj por kulturo, edukado, libertempado kaj kunlaboro, jam intertempe pli kaj pli realiĝis. La Esperanto-Stacio estas fizika loko, kie vivas esperantlingva laboretoso, kie eblas kuniĝi, kune labori kaj kie eblas krei kondiĉojn por retaj aktivaĵoj. Antaŭ nelonge estis decidite, ke ĉi tie ekestu kampuso por esploroj pri edukado pere de virtuala realeco. Granda ŝanco por Halbe, kiu pro la kresko de la komerca intereso pri la regiono gajnis gravecon en la lastaj jaroj.

Ankaŭ lokuloj vidas la potencialon de la Stacio por diversaj eventoj, ekspozicioj, kursoj kaj seminarioj, kunlaboras kun Ralf kaj subtenas lian projekton. Multaj eĉ demandas kiam okazos la sekva Esperanto-kurso. Do se eble vi, kara leganto, interesiĝas pri instruado tie, ne hezitu kontakti la staciestron. La Esperanto-Stacio kaj gastigas eventojn de esperantistoj kaj aliaj movadoj kaj kreas proprajn aranĝojn. Ĝia misio estas subteni Esperanton, la Esperanto-movadon, la regionan kulturon de nia regiono kaj laboron pri homaj rajtoj kaj demokratio. Jam plurfoje

okazis FIERU! – GLATa Esperanto-renkontiĝo, LUDO – evento por elektronikaj ludoj ankaŭ por ne-esperantistoj kaj LingvaFest' – evento pri kulturo kaj lingva diverseco kun multaj lingvaj kursetoj de po tridek minutoj.

Ankaŭ jam okazis Novjara Esperanto-ludado kaj GEJ-semajnfino. Baldaŭ BEMI venos al la Esperanto-Stacio por semajno plena je biciklaj ekskursoj ĉirkaŭ Halbe.

Estas tre bela regiono kun multaj lagoj, proksime al la Spree-arbaro.

Pli da informoj troveblas rete ĉe: www.esperantostacio.com, aŭ: <https://edukado.net/kunpashado/ekiro/urboj/berlino>. Kontakto: info@esperantostacio.com

Michaela Stegmaier

Gastoj post la solena inaŭguro en la halo de la Esperanto-Stacio.
Fotis Michaela Stegmaier.

Pliaj aliĝdatoj

☐ Mi estas ordinara membro de Germana Esperanto-Asocio (GEA)

Atentu: Se vi loĝas en Germanio kaj NE estas ordinara GEA-membro, vi krompagas 30€.

Mi volas manĝi

☐ ankaŭ viandon ☐ vegetare ☐ vegane

Mi preferas ☐ dulitan ☐ unulitan ĉambron

☐ partoprenon sen tranokto

Jeno rajtas en la retpaĝo: ☐ nomo kaj retpoŝta adreso

aperi en ☐ nur nomo ☐ nenio

la listo de aliĝintoj: ☐ nomo kaj retpoŝta adreso

☐ nur nomo ☐ nenio

Mi antaŭpagos 50€ per ☐ IBAN-ĝirado ☐ UEA-Konto

ĝis plej malfrue la ____-a de _____ 2023

Dum la eventoj povas esti farataj fotoj, kiuj povas esti publikigataj en nia asocia revuo, en retpaĝoj kaj/aŭ en sociaj retoj. La organizantoj ne transprenas respondecon ĉu unuopaj partoprenantoj estas videblaj en fotoj.

Deutscher Esperanto-Bund e.V.
Esperanto-Laden
Katzbachstraße 25
10965 Berlin

Kotizo kaj organizantoj

kotizo por ĉambro	ĝis 2023-08-23	ĝis 2023-10-31	poste
dulita	595€	620€	650€
unulita	750€	770€	800€

Necesa antaŭpago por validigi la aliĝon: 50€

La **kotizo** inkluzivas la restadon de la 27-a de decembro 2023 vespere ĝis la 2-a de januaro 2024 (atentu la ŝanĝitan okazigadon 27.12.–02.01.) matene: loĝado en dulitaj ĉambroj, tri manĝoj tage, programo kaj silvestra bufedo.

Partoprenantoj loĝantaj en Germanio, kiuj ne estas ordinaraĵaj membroj de Germana Esperanto-Asocio, krompagas 30 eŭrojn.

Partatempa partopreno pro restriktio de la domo ne eblas. Laŭbezono organizu propran tranokteblecon por partopreno kiel taga gasto. Tagaj gastoj pagas 50 Eŭrojn, inkluditaj estas la programo kaj tri manĝoj.

Kiu respondecas pri la renkontiĝo?

Kiel en la pasintaj jaroj la ĉefa respondeculo estas Andreas Diemel el Duisburg. Volonte vi povas alparoli lin ĉiam kaj demandi pri detaloj: demandoj@luminesk.de aŭ per telefono ene de Germanujo: 0800 3 36 36 64 (senkosta) aŭ internacie: +49 203 2964 877 (fiksreta, kun alvokrespondilo).

Organiza teamo

Andreas Diemel (kunordiganto)
Barbara Brandenburg (administrado)

Pago

Aliĝo validas nur per antaŭpago de 50 eŭroj

■ al jena konto de Germana Esperanto-Asocio:

IBAN: DE53 5085 1952 0040 1158 42

(Sparkasse Odenwaldkreis)

BIC: HELADEF1ERB

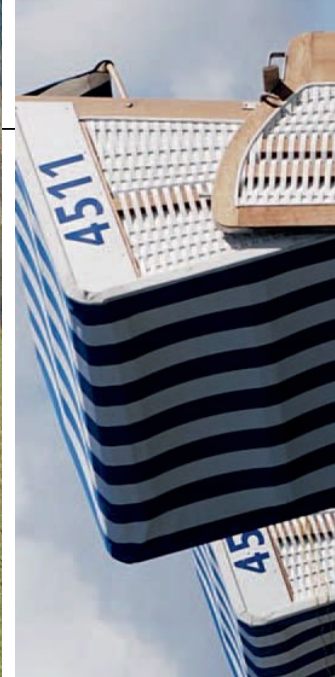
■ aŭ per UEA-Konto geaa-n.

Pagcelo: Luminesk' 2023/24 + via nomo

Bonvolu ĝiri la restusmon ĝustatempe antaŭ la komenco de la aranĝo.

La silvestra renkontiĝo de
Germana Esperanto-Asocio
27-12-2023 – 02-01-2024
Norderney/Germanio

© Deutscher Esperanto-Bund e.V. 2023

Esperanto- Tag

26. Juli 2023

Die internationale
Sprache im Einsatz für
Frieden, nachhaltige
Entwicklung und
weltweiten Dialog

Universala Esperanto-Asocio